

Tıa -sebhe Pɔlv 'paa Kolentı -nyuma yoo

-Lagɔnyuma -wa mia Kolentıgbe 'wu, 'ma *Pɔlv 'paa 'sebhe -mini yoo. ɔ 'nua nu, -mɔɔ -Lagɔnyuma 'ni -Lagɔ -yloogblo -gv nɔda -mi 'nanv, 'ın wa 'ni zekıkalı, -bha ɔ celta wa 'wu, sa -Lagɔnyuma 'kaa nɔ, ɔ 'ka we wa -slolu.

Fvsaweli

¹ -Amı *Pɔlv -Lagɔ laa ɔ dɔmagbu nya, ın 'ka -Zezu *Klısu *tietienyɔ -zɛ, ın -yɔ -amıaa bheli Sɔsitenı celta da aun 'sebhe ni 'wu. ² Amıa -Lagɔnyuma mia *leglızi 'wu Kolentıgbe nukple, -wa -Lagɔ -wɔlva -yɔ -Zezu Klısu 'wu, amıa na celta da 'wu. -Lagɔ ka aun la, a 'ka ɔ -nv -zɛ. - Wa gbaa -amıaa -Kanyɔ -Zezu Klısu 'ɣni da weee, we mi 'ya -maa -nv nya. -Zezu Klısu mi wa -Kanyɔ nya, 'ın ɔ mia -amıaa -Kanyɔ nya.

³ Nu, -amıaa Dide -Lagɔ -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klısu ɣwna aun 'nyu la, 'ın wa 'nyɛ aun 'wutvɔvɛ -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo, -li -Lagɔ 'nyɛa Kolentı -nyumaa 'gbu

⁴ -Lagɔ 'plıla -Zezu Klısu 'wu, 'ın ɔ yia aun 'nanı 'wɔnv. We 'gbu, na paa ɔ fuo 'kɔmvɔ amıaa 'gbu. ⁵ Nu, Klısu 'wu, -Lagɔ ka aun 'ɣnumnu -li weee 'nyɛ, gbagbıe -yɔ -luyılo ɔ 'nyɛa aun bhabha. ⁶ -We ka gbu -wa, Klısu gbudayı -gbu wa gbaa, a ka we -yɔɣwnu, 'ın amıaa -gbɛ we svan la.

⁷ Nu, -slɛen amıa mia -amıaa -Kanyɔ -Zezu Klısu yiyie wuda, -Lagɔɔ wlwlalu yabhlogbɔɔ 'na 'ka aun 'wɔbɔ. ⁸ Nu, mɔ yi 'yaa aun latɛmania, 'ın a 'ka we 'wlulapalıda nyini. 'ın wa 'na 'ka aun gbu yabhlogbɔɔ 'wlu dı, 'ın -amıaa -Kanyɔ -Zezuu yiyıylı 'kaa nyini. ⁹ -Lagɔ -ɔ laa aun, ɔ 'ka a -yɔ ɔ 'Yu -Zezu Klısu -ɔ -wa -amıaa -Kanyɔ 'wɔsuslolu, ɔ'ɔ 'bhılv ɔ weli -gv la.

Kolenti -Lagonyumaa -yobhvbhloe

¹⁰ Bheliaun, amia na bhubhoea -amiaa -Kanyo -Zezu Klisu 'hni nya: a 'de weee -ka weli -bhlo. -Yobhvbhloe 'na -mini ain nyidi -ni, 'in a -ka dli -bhlo -yo 'wlukvun lapupalie -bhlo. ¹¹ Nu, na bheliaun, Kloe zwaylinyuma gbaa 'mi -ylae, -zle mi ain nyidi. ¹² -We in 'kaa gba, mu ni: ain nyidi, -o -ka -mi, -moo weli mi -moo 'dee sa. -Bhlo nee: «-Ami mi Polvu -nu nya», 'in 'yabhlo nee: «-Ami mi Apolovu -nu nya». 'In -gudu nee 'yae: «-Ami mi Sefasu* -nu nya», 'in 'yabhlo nee: «Klisu -nu -ami -mia».

¹³ Amia dlu, Klisi mi 'wododaa? 'Lee Polv wa kulva *su -gu la amiaa 'gbu yi? 'In Polvu 'hni nya wa batizea ain yi?

¹⁴ -Lago na paa fuo, in 'ni ain glaa nyume yabhlogboo batizee, 'mu we 'ni Klisipusi -yo Gayusi 'wobhu. ¹⁵ Nu, nyume yabhlogboo 'ni mneni o 'ka gba, na 'hni -gu wa batizea ain. ¹⁶ Cun, gbuzonu -wa, in ka 'ya Sitefanasu zwaylinyuma batizee. 'In we 'bhu -maa 'wu, na 'wlukvun lapupalie 'ni we -gu -mi nu, in ka nyume yabhlogboo batizee. ¹⁷ Nu, we 'ni nyumaa batizee batizee 'gbu Klisi yi 'mi tie. -Lagobvu gbagbee 'gbu o yia 'mi tie. In 'na 'ka we gba nyumaa gbuyilo solum. Nu, Klisu su -gu tlhie yi gbukpua gbu -ze.

Klisi mi -Lagoo 'tite -yo o gbuyilo nya

¹⁸ Nu, nyuma -wa mia mnomno -yloogbu, Klisu su -gu lakulu -gbu mia, gbukpua nya wa yia we. 'In -amia -mama -Lago mia pueda, -Lagoo 'tite nya -amia bhua we 'wu, -amiaa -nu nya. ¹⁹ Nu, -we mia *-Lagosebhe 'wu celida mu ni:

«Gbuyilonyaa gbuyilo na yia lasaa,
'ylimnanyaa 'ylimnee na yia gbu -kpua -zelia».

* ^{1:12} Sefasu ji -wa Pieli (-Zezuu *'bunonyo -wa).

²⁰ Nu, da gbuyilonyo mia? Da titee gwesanyo mia? 'In da dudv -mnu -gvv kpelikpelinyo mia? Wa nee lea? -Lago ka we -slolue, dudv nu -gvv gbuyilo mia, -sabhe -wa.

²¹ Nu, dudvgv -nyumaa gbuyilo nya, wa 'ni -Lago yibheli o gbuyilo 'wu. 'In -Lago nee, -Lagovgv -a mia da gbada, -we wa yia -yo -sabhe -bha gbu 'bhisa, -wa hwnua we gbu -yo, 'ma o yia gbu 'wusaa. ²² Nu, *Zuifu 'yibha wa nu gwedigbu le, 'in *Gleki talia gbuyiloo da. ²³ Nu, we -ka -amia, wa ka Klisi su -gv lakolv, -moo gbu -amia gbaa. We mi -nanagbu nya Zuifv -nv nya, 'in -wa 'nia Zuifu, -maa laa we -sabhe -bha gbu. ²⁴ Nu, -wa -Lago laa, wa yi Zuifu -zeeo, wa 'ni Zuifvoo, wanuv -gbe Klisi mi -Lagoo 'tite -yo o gbuyilo nya. ²⁵ Nu, -we wa laa -Lagoo -sabhe -bha gbu, -muv -zi nyumaa gbuyilo 'wu. 'In -we wa laa -Lagoo 'wuyolve, we -zi nyumaa latele.

²⁶ Bhelian, sa a mia, 'in -Lago yia ain la, a yla we. Dudvgvv gbuyilonya 'ni ain glaa -zu, 'titee nyuma 'ni ain glaa -zu, 'in 'hnumu zvaylinyuma 'ni ain glaa -zu. ²⁷ Nu, gbu dudvgv -nyuma yia -yo -sabhe -bha gbu nya, 'mv -Lago -saa -bha o 'ka gbuyilonya zvbhali. 'In -we dudvgv -nyuma yia -yo 'wuyolv -li nya, 'mv -Lago -saa -bha, o 'ka 'titee nyuma zvbhali. ²⁸ Nu, -lu -we dudvgv -nyuma bhua 'wu 'kienyi, -we 'nia -lu yabhlogboo nya -mi, 'in wa tlilia 'ylila, 'mv -Lago -saa -bha, 'in -lu -we nyuma bhua 'wu -lu 'kadu nya, o 'ka we lasa. ²⁹ Sanee we miaa 'gbv, nyume yabhlogboo 'ni mneni o 'ka o 'de 'ylimani -Lago 'yu. ³⁰ Nu, -Lago ka ain 'wvsuslolu -Zezu Klisi 'wu, 'in Klisi -zea -amias gbuyilo bhua -Lagoo -gbe. Klisi 'gbv -a yia nyuma tiklu -ze -Lago 'yu. O 'gbv -a mia -mowlvda, 'in -Lago yia -ain 'wvziti gbvnyuu kwee. ³¹ Sa we mia -Lagosebhe 'wu celuda mu ni:

«O -ka gba o 'ka o 'de 'ylimani,

o 'ylimani o 'de -we Nyumaa -Kanyo nva lee 'gbv.»

2

-Zezu Klisi -ɔ wa kulva *su -gu la, ɔ gbu Pɔlu gbaa

¹Nu, bheliaun, da -amı mnia amıaa -gbɛ, in 'nı mni in 'ka aun -yla -Lagɔɔ zizegbu gba wɛli 'nanı -yɔ nyumaa gbuyilo nya. ²Nu, in 'nı 'yibha in 'ka gbu -putuu 'jiyibheli, da in mia aun nyıdı, 'mı we 'nı -Zezu Klisi 'wubhu, -Zezu -ɔ wa kulva *su -gu la, mɔ. ³We 'dɛɛ 'gbu, da -amı 'kaa aun 'yu 'yigbe, in ka 'woyɔmanı, in ka nyanɔ nu, -zugba na tɛlia. ⁴Nu, na gbu -slolu wɛli -yɔ na -Lagɔgbuu gba sɔ'ɔ 'bhu nyumaa gbuyilo -wɛli 'nanuu -gbɛ. Nu, Zuzu 'Pupaa 'tite zva 'mı we ɲwɛɛ. ⁵'Saa 'dɛ amıaa dıuzuzve 'na 'kaa nyumaa gbuyilo -gu ladi, nu, we -dı -Lagɔɔ 'tite -gu la.

-Lagɔɔ gbuyilo

⁶'In -zugba -Lagɔnyuma dolua 'yigwela, 'ma -amıa slolua gbuyilo. Nu, wee gbuyilo -mını 'nı bhla -mını gbuyilo, 'in bhla -mını 'wlulapılınıya 'kadı -wa 'kaa labhu, we 'nı 'ya -maa gbuyilo. ⁷-Lagɔɔ gbuyilo mia zizeda, 'in -we mia zizeda -bhlokpade nyıma kwɛɛ, 'mı -a slolua. -Lagɔ ka -bha we -sa pepe, -amıaa 'ɲnu 'ylimanıee 'gbu, 'bhie, ɔ yia dudu lala.

⁸Dudu nu 'wlulapılınıya 'kadı 'yabhlogbɔɔ 'nı wee gbuyilo -mını yibheli. We -ka nu, wa ka yaa we yibheli, wa 'na 'ka 'ɲnumıee -Kanyɔ 'kadı su -gu lakulu. ⁹Nu, -we mia -Lagɔɛbhe 'wu cɛlıda mı nı:

«-We 'yli 'nıa -slɔ -yɔyı,

-we yukwli 'nıa -slɔ 'nu,

-we nyıme yabhlogbɔɔ 'nıa -slɔ 'wlukusun lapupalı,

'mı -Lagɔ mnazıa la -wa 'yibhaa ɔ,

wa -nu nya.»

¹⁰Nu, -Lagɔɔ gbu mia zizeda, -amıa ɔ -slolua we 'klu ɔ Zuzu nya. -Lagɔɔ Zuzu -yi gbu weee, 'dɛbhie -Lagɔɔ zizegbu -we -tɔa 'wu, ɔ -yi we. ¹¹Nu, nyımeɛ -gbɛ, ɔ dıı -bhlogbɔɔ -yia

ɔ 'wlukvun lapupalı gbu, we 'nı muv? 'Sa -bhloo 'de -Lagɔɔ Zuzu -bhlogbɔɔ -yia -Lagɔɔ 'wlukvun lapupalı gbu. ¹² Nu, we -ka -amia, -amia 'nı dɔdɔgbv -nyımaa zuzu 'yi, nu, Zuzu bhva -Lagɔɔ -gbɛ, 'mv -a 'yia. 'In wlawlalu -we -Lagɔ 'nyɛa -aun bhe, -a 'ka we yibheli.

¹³ 'In -a -ka we gbu -gbada -mı, -a'a gba we dɔdɔgbv -nyımaa gbuyiloo gbvslolu sɔlv. Nu, -Lagɔɔ Zuzuu gbvslolu sɔlv -a gbaa we. Sanɛɛ 'sa -a gbaa -Lagɔɔ gbuzɔnv gbunyya 'ji -wa kaa -Lagɔɔ Zuzu 'wv -yla. ¹⁴ Nu, nyıme -ɔ 'nıa -Lagɔɔ Zuzu 'wv -ka, ɔ 'nı mneni ɔ 'ka gbuzɔnv -gbunya bhva ɔɔ Zuzuu -gbɛɛ gbu -yɔŋwuu. -Sabhɛ -bha -gbv we -mia ɔnv -gbɛ. ɔ 'nı mneni ɔ 'ka we 'wɔlanv, nu, Zuzu 'Pɔpaa 'dɛbhlogbɔɔ nya wa mnɛnia wa 'ka wee -li 'wvɔsɔli. ¹⁵ Nu, nyıme -ɔ kaa -Lagɔɔ Zuzu 'wv, mɔ sɔsɔlia -lu wee 'wv. 'In ɔ de mıa, nyıme yabhlogbɔɔ 'nı mneni ɔ 'ka ɔ gbu 'wludı. ¹⁶ We mı cɛlıda -Lagɔsɛbhɛ 'wvɛ:

«Nyɔɔ -yi Jejitapɛɛ 'wlukvun lapupalıgbva?

Nyɔɔ 'ka ɔ gbu -slolua?»

'In -amia mıa, -a -yɔ Klisı 'sɔɔ 'wlukvun lapupalıgbv -bhlo.

3

-We -Lagɔɔ lubhonvnya 'kaa lɛnv

¹ Nanv -gbɛ, bheliavn, in 'nı zlume mnɛni in 'kaavn -yla gbu gba, nɛɛ nyıma ka -Lagɔɔ Zuzu 'wv, ma -yla na gba gbu. Nu, dɔdɔgbv -nyımaa gbv -yla -gba sɔlv in gbaa weavn -yla. 'In in 'kaa weavn -yla gba -wa mıa 'nyenyɛyua nya dlı -zuda Klisı 'wv, 'ma in -tɔlvavn. ² Nu, we 'gbv, in yiaavn nyıtınyu 'nyɛ, 'in in 'nıaavn lilılu 'tıtɛ 'nyɛ. A 'nı mnɛni a 'ka we li, 'in -zɛɛn -bhlokpade a 'nı we lilie mnɛni. ³ -We ka gbu -wa, a mı -slɔ yıɛ 'wv. Da zenyı -yɔ -yɔmımnıe mıa daavn nyıdı, mv'v -slolu nu, yıɛ 'wv a mıaa? 'In dɔdɔgbv -nyıma 'bhısa a mıa nɔdaa? ⁴ Nu, amıaa 'yabhlo -ka gbɛ:

«Pɔlvu -nu un -mia,» 'in -gɔdv -ka gba: «Apolɔsvu -nu un -mia», -zugba dɔdvɔv -nyumaa lɛnvɔgbu a 'nı -bhade lɛnvda -mı?

⁵ Nu, nyɔɔ Apolɔsvu -mia? 'In nyɔɔ Pɔlvu -mia? -Lagɔɔ lubhonvnya -kpva, -wa ka 'gbu a yia -Lagɔgbu dli -gu zv, 'ma -a -mia. Da -ain glaa -ɔ -ka -mı, lubho Nyumaa -Kanyɔ 'nyea ɔ, 'mɔ ɔ nva. ⁶ -Amı faa su, Apolɔsvu slua we 'nyu -yɔ, 'in -Lagɔ minia we. ⁷ Nu, -ɔ faa su, 'in -ɔ slua we 'nyu -yɔ, -maa 'nı -lu yabhlogbɔɔ nya -mı. -Lagɔ, -ɔ minia we, mɔ -zia -bha 'wu. ⁸ -ɔ faa su, 'in -ɔ slua we 'nyu -yɔ, wa 'de 'sɔ mneni 'wu. -ɔ -ka -mı, -mɔɔ 'dɛɛ lubhonv sɔlv -Lagɔ yia -mɔɔ 'pɛnia. ⁹ Nu, -a -yɔ -Lagɔ sɔ nva lubho dabɔdv.

Amia mı -Lagɔɔ kpaa nya, 'in a mı 'yaa ɔ -budu ɔ mia 'subhada nya. ¹⁰ Nu, lubho -Lagɔ 'nyea 'mı, ɔ 'nani nya, we sɔlv un 'paa da -buduu gwe glu, -budusubhanyɔ -yia gbu 'bhisa. -Slɛɛn, nyımɛ -putu dia we -gu la. 'In -ɔ -ka -mı, ɔ zv ɔ 'de 'yliyɔ, sa ɔ dia we -gu laa 'gbu. ¹¹ Nu, -buduu gwe mı glu 'cin, mɔ -wa -Zezu Klisi. 'In nyımɛ yabhlogbɔɔ 'nı mneni ɔ 'ka we gwe -putu glu pali.

¹² Nu, nyɔɔɔ nyɔɔ -ka wee -budu -gu ladı -can nya, 'gwezi nya, tukpa -zɔnv nya, su nya, yeyɛ -petu -yɔ 'bɛɛ nya nı, ¹³ nu, -ɔ -ka -mı -mɔɔ nɔnv -lubho yia zlı 'klu 'tlaa, -Lagɔɔ nyumaa -yɔgbɔv 'wɔbhı zlı. Nu, wee ylı yia we 'de -slɔlua -kosu 'bhisa, -ɔ -ka -mı we 'ka -mɔɔ lubho layla, 'in -we -ka -mı, we 'ka we -slɔlu. ¹⁴ 'In nyɔɔ -ka -buduu gwe -gu -budu 'subha we 'nı 'sɔkɔ -kosu 'yu, we 'pɛnıgwɛzi ɔ yia. ¹⁵ Nyımɛ -ɔ ka lubho -ka si, ɔ 'nı 'pɛnie -ka. ɔ 'de mia, gbu 'wu ɔ yia 'bhıva, nɛɛ nyımɛ -ɔ -dı -kosu 'kadv kwɛɛ.

¹⁶ A 'nı we 'ji -yi nu, -Lagɔɔ -budu a -mıaa? 'In -Lagɔɔ Zuzu -dılı ain 'wu laa? ¹⁷ Nu, nyɔɔ -ka -Lagɔɔ -budu lasa, -Lagɔɔ saa ɔ la. Nu, -Lagɔɔ -budu mı -mɔwlvda, 'in 'mɔ a -mia.

¹⁸ Nu, nyume yabhlogbɔɔ 'na nɔnɔ ɔ 'dɛ -dawli 'wɔ -ni. Aın glaa nyɔɔ -ka gba ɔ -yi gbɔ dɔdɔ -mını -gɔ, ɔ -zɛ tutujɛnyɔ, 'bhie, ɔ 'ka gbɔyilonyɔ tiklu -zɛ. ¹⁹ Nu, dɔdɔgɔ -nyumaa gbɔyilo mia, -sabhe -wa -Lagɔ 'yliya 'wɔ. Nu, we mı cɛlıda -Lagɔsebhe 'wɛ:

«-Lagɔ kpaa gbɔyilonya wa 'dɛɛ -dawli wɛlı -yɔ.»

²⁰ -Lagɔsebhe nɛɛ 'yae:

«Jɛitapɛ -yi gbɔyilonyaa 'wlukɔvɔn lapɔpalıgbɔ.

ɔ -yi we 'ji nu, we 'nı -lu 'wɔkɔ.»

²¹ We 'gbɔ, nyume yabhlogbɔɔ 'na 'ylimanı ɔ 'dɛ nyume 'wɔ -ni. Nu, -lu weee mı amıaa -nɔ nya: ²² -de Pɔlɔv, -de Apolɔsv, -de *Sefasu, -de dɔdɔgɔv, -de 'yliyɔgagıee, -de tıltılee, we -ka dɛslɛnɔɔ, we -ka cıciɔɔ, we 'dɛ weee mı amıaa -nɔ nya, ²³ 'ın amıa, amıa mı Klısu -nɔ nya, 'ın Klısu mia -Lagɔɔ -nɔ nya.

4

Klısu tietienya -a -mia

¹ Nu, a 'bhı -aın 'wɔ Klısu lubhonɔnya nya, 'ın a 'bhı -aın 'wɔ -Lagɔɔ zızelıı 'yliyɔɔnya nya. ² -We weee wa 'yıbhaa -lıı 'yliyɔɔnya daa, mı -wa nu, wa ylı wa lubhonɔnya tiklu nya. ³ We -ka nu, a 'ka na -yɔgbɔ 'wɔbhuɔɔ, 'ın dɔdɔgɔv gbɔwɔbhınya 'ka na -yɔgbɔ 'wɔbhuɔɔ, nanɔv -gbɛ -mıv 'nı gbɔ, 'ın na 'dɛ'ɛ 'bhı na 'dɛɛ -yɔgbɔ 'wɔ.

⁴ Nu, na dlı'ı dı 'mı gbɔ yabhlogbɔɔ 'wlu, 'ın -mıv'v gba nu, ın mı tiklu. -ɔ 'kaa na -yɔgbɔ 'wɔbhu, mɔ -wa Nyumaa -Kanyɔ. ⁵ We 'gbɔ, a 'na 'bhulu nyumɛɛ -yɔgbɔ 'wɔ -nı, -zugba we bhla 'nı -slɔ nyını. A wɔ Nyumaa -Kanyɔ 'ka yi. -Lu -we -ka zızedaa -mı nıkpıse 'wɔ, mɔ yia we zlı 'klɔ wlelıa. Mɔ yia nyumɛɛ dlızɔgbɔ mia zızedaa 'bhlesaa. 'ın -ɔ -ka -mı, -Lagɔ kwalıa -mɔɔ 'ıjı -mɔɔ lɛnɔgbɔv sɔlv.

⁶ Bhelıaın, ın -ka gbɔ -mını gba Apolɔsv -yɔ na 'dɛɛ da nı, ın 'ka aın gbɔ -slɔluu gbɔ -wa. ın 'yıbha a -ka we 'wlukɔvɔn

lapupalida -mı nı, a yibheli gbuzonu -gbv -minu 'ji: «'In a 'na zili -we mia -Lagosebhe 'wu celida -gv -ni.» A 'na 'ylimanı amıaa 'de we 'wu -ni. 'In a 'na falı nyume o -libheyi nwee la -ni. ⁷Nu, -mı, nyoo -zili -mı -na -lima 'wua? -We weee -ın kaa, -Lago 'nı -mı we 'nyee? 'In we -ka 'sa -mı, lee -lu ka 'gbv -na ylimanı -na 'de, -lu -we -ın kaaa 'gbv, nee o 'nı -mı we 'nyea?

⁸ Nu, -we weee a 'yibhaa, a ka 'cın we! A mı 'cın 'nnumıda! A ka nyımaa 'wlulapılınya -ze, 'ın -amıa 'nı we nya -mı! -Aa! In 'yibha a -ze nyımaa 'wlulapılınya 'pien, 'ın -amıa -yo aun 'so 'ka 'ya nyıma 'wlulapılı. ⁹ Nu, we 'wlv sa 'mı dlu, -amıa -Zezuu tietienya, -Lago ka -aun luganya 'wovv: -a 'wlv sa nyıma -wa wa 'ka 'bha -zejila 'wu. O ka -aun wla ylaylalu nya dudv -kpabhie -yla, we -yo 'anzi -yo nyıma -yla.

¹⁰ Nu, -amıa mı -sabhebhanya nya Klisu 'gbv, 'ın amıa mia gbuyılonya nya Klisu 'wv! -Amıa yolv 'wv, 'ın amıa 'tela, amıa wa zva 'nıwe bhabha, 'ın wa tlılia -amıa 'ylıla! ¹¹ Nu, desleen -bhlokpade, -a mı siada nwo -yo 'nyumatv kwee, -a 'nı 'wvplanaa -ka, bhıti wa bhıtıa -aun, 'ın -a 'nı ladıda -kli -ka, -a mı mō -a yi mō. ¹² Nu, -amıaa 'de so nya -a nva lubho 'tıte. Wa -ka -aun velı, 'nyu -a nwnaa wa la, wa -ka -aun 'klyıe 'wupalıda -mı, 'wlv -a dıa we zo la. ¹³ Nu, wa -ka -aun -nyumoda -mıoo, welı -zonv nya -a palıa we 'bıgv. Da bhla -mını nya -bhloo 'de, dudv -gvv kalıkō 'bhısa wa yıa -aun, pvnkalu -we nyıma saa kwnee 'bhısa wa yıa -aun.

¹⁴ We 'nı amıa zobhalte 'gbv na celi da aun 'sebhe nı 'wv. Nu, 'dı na zva aun na dlu da yua 'bhısa. ¹⁵ Nu, amıaa 'de yi -sloluslolunya 'wlv gv 'so 'wlv kugbua 'yı Klisu 'wvoo, amıaa dıde -bhlogbo. Nu, -amı gwaha aun -Zezu Klisu 'wv, amıaa -Lagvgbv -yla gbagbıe nya.

¹⁶ Nu, amia na bhubhooa, a 'tideli 'mi. ¹⁷ Nu, we 'gbu, na tiea amiaa -gbe Timotee, -ɔ -wa na duma -yu -Lago 'wu, 'in -ɔ kpaá -Lagɔgbu -kli. Sa na nɔa -Zezu Klisti 'wu, 'in na slolua we da weee leglizı weee 'wu, ɔ 'ka aun ligbe we nya.

¹⁸ Nu, aun glaa nyuma tɔlva ka we dli zɔ lapɔpali nu, in 'nia amiaa -gbe luyia yi, we 'gbu, wa yia wa 'de 'ylimanı. ¹⁹ Nu, Jejitape -ka ɲwnu, daylı na mnia amiaa -gbe. We 'ni 'dɛɛ 'ylimanı nyaa ɲweɛ wɛlu 'dɛkpɔvaa 'nɔnvee gbu, nu, -we wa mnenia lenve, in 'ka we 'tite -yɔyu gbu -wa. ²⁰ Nu, *-Lagɔɔ nyumaa 'wlulapilie mia, we 'ni ɲweɛ wɛlı wu, 'tite 'wu we mia. ²¹ Lɛɛ -lu a 'yibha? In -yɔ -pni yi amiaa -gbe yaayu, in -yɔ zɛkalıdli -yɔ dli -dlɔɔ yii?

5

Gbɔnyuu lenve leglizı 'wu

¹ -We wa gbaa amiaa daa, da weee -a nva we, mu -wa nu, mutnıgbu mi aun nyıdı. Wee 'sasukpa -mutnıgbu -mini 'dɛgbolu 'ni nyuma 'nia -Lago -yi nyıdı -mi. Wa nɛɛ nu, aun glaa 'yabhlo -yɔ ɔ didee 'ɲwnɔ dia -budu 'wu. ² 'In a mi 'ya -bhlokpade amiaa 'de 'ylimanıda, 'in a'a nu nɛɛ gu 'wlv aun 'wu. 'In -ɔ nva 'sasukpa gbu le a mneni a 'ka yaa ɔ vu amiaa 'de glaa. ³ We -ka -ami, na 'debbie -gbolu 'nia de aun glaa -mi ni, na zuzu -yɔ aun 'sɔ mi. 'In in ka nyıme -ɔ nva 'sasukpa -gbɔnyuu lɛɛ -yɔgbu 'wubhu pepe, Nyumaa -Kanyɔ -Zezuu 'ɲni nya, nɛɛ glaa in mi aun. ⁴ Nu, da a -ka 'wlugbeli, na zuzu -yɔ aun -ka -mi, 'in -amiaa -Kanyɔ -Zezuu 'tite -ka -aun nyıdı lasibhli, ⁵ 'sasukpa -nyıme mia, a -salı ɔ *-Saatan suwɔla, 'in ɔ gbɔnyuuu lenv ku 'ka labhu. 'In Nyumaa -Kanyɔɔ yiyizlı ɔ 'de 'ka gbu 'wubhu.

⁶ Nu, -we -yɔ a 'kaa amiaa 'de 'ylimanı, we 'ni -mi! Amiaa 'de -yi we 'ji nu, «*Gɔɔ -sele ylilia 'flooɔ 'pue weee». ⁷ Nu, a -wɔlv amiaa 'de -yɔ, 'in a -sa gɔɔ 'cun amiaa 'de nyıdı, 'in 'flooɔ 'pue lolu 'nia gɔɔ -yɔ -ka, a 'ka we -zɛ. A

mi 'cun we nya gbuzonu sa, nu, Klisi ka o 'de wla -amiaa
*!Wuzitiylu 'feti -gu -bhlabhle nya, 'in wa yia o 'bha.

⁸ Nu, -a -sa -amiaa 'feti, -a 'na -sali we 'floo kaa gao
'cun -yo nya -ni, gbonyuu -yo nukplee 'ylinyunoo gao -ni.
Nu, we -ze 'floo 'nia gao -yo -ka, -we -wa -mawluwluve -yo
gbuzonu 'floo.

⁹ Nu, 'sebhē -we ka 'bigu -sebhē na paa da aun yoo, in nēē
aun -yla we 'wue, nyuma -wa nva mutnigbu le, a 'na nynini
wa 'wola -ni. ¹⁰ Nu, in 'ni aun -yla gba, dudugu -nyuma
weee -wa -wa mutnigbu lenonya, leklician, 'wienya -yo
yoyolagao bubonya, a 'na nynini wa -yola -ni. We -ka nu,
a 'na 'ka wa -yolanyi, -zugba dudugu a yia 'bhva! ¹¹ In
'yibha in 'ka aun -yla gbae, nyime -o laa o 'de -Lagonyime,
'in o nva mutnigbu le, o kaa lekli, o buboa yoyolago, o velia
nyuma, o bhali o 'de nu, 'in o ylia 'wie, a -yo -moo 'sasukpa
-nyime 'na lili 'sukwe -bhlo -ni.

¹²⁻¹³ 'Lee -wa 'nia -Lagonyuma nya -mi, -ami 'kaa wa -
yogbu 'wobhu yi? -Lago yia wa -yogbu 'wobhua. 'In amia,
amia 'ni mneni a 'ka -Lagonyumaa -yogbu 'wobhuu? Nu,
-Lagosebhe gbaae:

«A vu nukplee 'ylinyunonya amiaa 'de nyidi.»

6

-Lagonyumaa -yogbu 'wobhubhue wa 'dekrpa nyidi

¹ 'In lee ka 'gbu amiaa 'yabhlo -yo o -Lagobheli yabhlo -
ka gbu 'yi, 'in o kwa we gbuwobhunya 'nia tiklu -mi -Lago
'yu -maa -gbea? 'In o' o kwa we -Lagonyumaa -gbea? ² A
'ni we 'ji -yi nu, -Lagonyuma yia dudugu -nyumaa -yogbu
'wobhuua? 'In we -ka nu, amia yi dudugu -nyumaa -yogbu
'wobhua, a 'ni mneni a 'ka gbu yua -se -se 'wobhuu? ³ A
'ni we 'ji -yi nu, -amia yia 'anzumaa -yogbu 'wobhuua? Sa
we mi, 'in a 'ni mneni a 'ka dudv -mnu -gu gbu 'wobhua?
⁴ 'In amia -ka sanee -sokpa gbu nyidi -ka, a bhua we 'wu,

'in a kwaa we dɔdɔgɔ -nyumaa gbɔwɔbhunya 'yu, -wa leglizı'tı laa nyuma! ⁵ 'In, -we na gbaa da, amıaa 'dɛɛ zɔ -wa. Gbɔyilonɔ yabhloo -kpɔa 'nı an nyıdɔ -mı, 'in -mɔɔ 'ka amıaa -yɔgbɔ 'wɔbhıu? ⁶ Nu, sa bhelia -bhelia kıkılalı dɔdɔgɔ -nyuma 'nıa -Lagɔ -yii gbɔwɔbhunya 'yua?

⁷ Gbɔzɔnɔ -wa, a 'dekpɔa -ka 'kıkılalıda -mı, mɔ slolua nı, a ka bhlı tɔɔ tɔɔ. Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a'a 'tide amıaa 'dɛ 'yi, wa'a dı an gbɔ 'wlu, 'in wa'a li an 'wlu? ⁸ Nu, amıa dıa nyuma gbɔ 'wlu, 'in amıa lia nyuma 'wlu, 'in amıaa -Lagɔbhelia -yla a nva we lɛ!

⁹ A 'nı we 'ji -yi nı, -wa nva gbɔnyuu lɛ, wa 'na 'ka 'bı 'yi -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapılıe zɔɔ? A 'na nɔnɔ amıaa 'dɛ -dawlı gbɔnya -mını 'wɔ -nı: mɔtnı -lɛnɔnya, yoyolagɔɔ bɔbɔnya, nyuma -putuu -budu 'wɔdınıya, nɔkpasia -wa -yɔ nɔkpasia dı -budu 'wɔ, ¹⁰ 'wienıya, lɛkıkıcian, -wa bhalıa wa 'dɛ nɔ, -wa vɛlıa nyuma, -wa bhua nyumaa -lu 'wɔ -gla nıya, -maa 'na 'ka 'bı 'yi -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapılıe zɔ. ¹¹ Nu, sanɛɛ amıaa lɔ -nyuma tɔlva mıa zlımɛ. 'In -Lagɔ ka an -yɔwɔlɔ, ɔ ka -bha an -sa ɔ -nɔ nıya, 'in ɔ yia an nyuma tiklu -zɛlı, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klısu 'ɣnı nıya, -amıaa -Lagɔɔ Zuzuu sɔlɔ.

A 'ylimanı -Lagɔɔ 'ɣnı amıaa -gɔ ku nıya

¹² An nyıdɔ, tɔlva nɛɛ: «-Lu weɛ lɛnɔ se mı 'mı -yla.» Cın, 'in -lu weɛ lɛnɔ 'nı 'sa 'yılınanı. 'In in mnenı in 'ka gbɛ: «-Lu weɛ lɛnɔ se mı 'mı -yla», 'in in 'nı mnenı in 'ka na 'dɛ 'yıtıde, 'in in 'ka -lu -gɔdɔvɔ gaylo -zɛ. ¹³ A nɛɛ 'yɛɛ: «Lılılu mı nɔkplaa -nɔ nıya, 'in nɔkplaa mıa lılıluu -nɔ nıya.» Gbɔzɔnɔ -wa, 'in -zugba la -Lagɔ yia we -saa -bhlo -bhlo. Nu, wa 'nı nyımɛɛ ku lɛnɔ mɔtnı 'gbɔ: we mı Jejitapɛɛ -nɔ nıya, 'in Jejitapɛ mıa kuu -nɔ nıya.

¹⁴ -Lagɔ 'bhua Nyumaa -Kanyɔ 'wɔ tlıtlıe lɔ, 'in mɔ yi 'yaa -amıa 'wɔbhua tlıtlıe lɔ ɔ 'tıtɛ nıya.

¹⁵ A 'nɪ we 'ji -yi nɪ, amɪaa ku -kpabhie mɪ Klisu kuu 'lali nyaa? 'In in mneni in 'ka Klisu kuu kibhe 'wɔbhu, 'in in 'ka we 'naabɪzɪŋwɔɔ kuu kibhe 'wɔnɔv? -Innya! ¹⁶ Nu, -ɔ -yɔ 'naabɪzɪŋwɔɔ -ka -mɪ, ku -bhlogbɔɔ wa 'dɛ 'sɔ zɛa, a 'nɪ we 'ji -yii? Nu, -Lagɔsɛbhe nɛɛ:

«Nyumɛ -bhlogbɔɔ wa 'dɛsɔbhe yia -zɛa.»

¹⁷ 'In -ɔ -yɔ Jejitapɛ -ka 'wɔsuslo dli zɔ, nyumɛ yabhlo ɔ -yɔ ɔ zɛa.

¹⁸ Nu, a -gwa mɔtnɪgbɔ kwɛɛ! Gbɔnyuu -putu weee nyumɛ nva lɛ, we'e pla ɔ ku zɔ. Nu, nyumɛ -ɔ nva mɔtnɪgbɔ lɛ, ɔ 'dɛɛ ku -yla ɔ nva gbɔnyuu lɛ. ¹⁹ Zuzu 'Pɔpa -Lagɔ 'nyɛa aɪn, -we mɪa aɪn 'wɔ, a 'nɪ we 'ji -yi nɪ, amɪaa ku mɪ we -budu nyaa? 'In a 'nɪ amɪaa 'dɛɛ -nɔ nya -mɪ? ²⁰ Nu, -Lagɔ ka aɪn 'wɔzɪtɪ -valɛ 'kadɔ nya. We 'gbɔ, a 'ylimanɪ ɔ 'ŋnɪ amɪaa ku zɔ.

7

Kwɔkwahɛ gbɔ

¹ Gbɔ, -we a 'yɪbhaa 'mɪ la 'sɛbhe 'wɔ, we 'bɪgɔ na palɪ -slɛɛn da.

Nu, nyumɛ 'nɪ 'ŋwɔnɔ kwa we nanɪ 'yɪ. ² Nu, mɔtnɪgbɔv lɛnvee 'gbɔ, nɔkpasu -ka ɔ 'dɛɛ 'ŋwɔnɔ, 'in 'ŋwɔnɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'lowli.

³ -We nɔkpasu nva lɛ 'ŋwɔnɔ -yla, 'ŋwɔnɔ 'lowli nɔ we ɔ 'ŋwɔnɔ -yla lɛ. 'In -we 'ŋwɔnɔ nva lɛ nɔkpasu -yla, 'ŋwɔnɔ nɔ we lɛ ɔ 'lowli -yla. ⁴ Nu, -we 'ŋwɔnɔ 'yɪbhaa, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka we ɔ 'dɛɛ ku -yla lɛnɔ, ɔ ku mɪa, ɔ 'lowlii -nɔ -wa. 'Sa -bhloo 'dɛ, -we nɔkpasu 'yɪbhaa, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka we ɔ 'dɛɛ ku -yla lɛnɔ, ɔ ku mɪa, ɔ 'ŋwɔnɔ -nɔ -wa. ⁵ Nu, 'yabhlo 'na -muɛni ɔ 'dɛ ɔ -libheyi -nɪ. We -ka -Lagɔ a 'ka bhuhhoe bhla yabhlo nya a bhli wɛli -bhlo, 'bhie, a 'ka 'sa nɔ. 'In -mɔv 'bɪgɔ, a yiyli -yɔ lɔ -buduu 'wɔdɪda. We 'nɪ -mɔv, a 'nɪ

mneni a 'ka amıaa 'de kpa sayibheli, 'ın a bhlilia -Saataan laylagbu lv.

⁶ Nu, -we ın gbaa da aın -yla, amıaa 'yoo 'nyenyıee 'gbu ın yia we gba, we 'nı tite ın palı aın -yla. ⁷ ın 'yibha nyuma weee -mı nyıfı nya na 'de 'bhisa. 'ın -o -ka -mı, o ka onuu -Lagoo wlawlalu -we -Lago 'nyea o. Nu, 'yabhloo -nu mı we 'dɛɛ sa, 'ın -guduu -nu mıa we 'dɛɛ sa.

⁸ -Wa 'nıa -slɔ 'ɣwnɔ kwa, -wa 'nıa -slɔ ylıkwu, we -yo -dugbarɣwnı, ın nɛɛ aın -ylaɛ: a -ka yaa 'mı 'bhisa -tu we nanı 'yli. ⁹ 'ın we -ka a 'nı mneni a 'ka amıaa 'dɛɛ dlı lakpa, -zugba we nanı 'yli, a kwa 'ɣwnɔ, a -kwu ylı, a yi tlı nukpasu -yo 'ɣwnoo 'tu nya.

¹⁰ Nyuma -wa kwaa 'ɣwnı, 'ın -wa -kwua ylı, ın nɛɛ wa -ylaɛ, (we 'nı -amı gba we, Nyumaa -Kanyo gbaa we): 'ɣwnɔ 'na 'bhulu o 'lowlı -glo -nı. ¹¹ We -ka nu, 'ɣwnɔ ka o 'lowlı -globhu, o 'na -kwulu ylı -putu -nı, 'ın we 'nı -mıuu, o -yo o 'lowlı suslolu 'wu lv. 'ın nukpasu, -moo 'na -salı o 'ɣwnɔ kwɛɛ 'tıtı -nı.

¹² -We na gbaa nyuma -tɔlvı -wa kaa 'ɣwnı -yla mı nı, (na 'de gbaa we, we 'nı Nyumaa -Kanyo gba we): nu, -Lagobheli -o -ka 'ɣwnɔ -o 'nıa -Lago 'wu -mı -ka, 'ın oo 'ɣwnɔ -ka 'yibha o -yo o 'ka -yotutlv nı, o 'na -salı o kwɛɛ -nı.

¹³ 'Sa -bhlokpade, -Lagoɣwnɔ -o -ka nukpasu -o 'nıa -Lago 'wu -mı -ka, 'ın oo nukpasu -ka 'yibha o -yo o 'ka -yotutlv, o 'na 'bhulu o -glo 'tıtı -nı. ¹⁴ Nu, nukpasu 'nıa -Lago 'wu -mı, o cıpa -Lago -yo, -Lagoɣwnɔ o kwaaa 'gbu. 'Sa -bhloo 'de, 'ɣwnɔ 'nıa -Lago 'wu -mı, o cıpa -Lago -yo, -Lagobheli o kwaaa 'gbu. We 'nı -mıuu, amıaa 'yua mı nyuma 'nıa -Lago 'wu -mı 'yua 'bhisa. 'ın -zugba amıaa 'yua cıpa -slɛɛn -Lago -yo.

¹⁵ Nu, -o 'nı -Lago 'wu -mı, -de o -Lagolowlıı, -de o -Lagoɣwnoo, o -ka gba o 'ka -moo -yobhu, a 'tide o 'yi o

'ka we lɛnu. -Muu daa mia, we yi -Lagɔlowli -zɛoo, we yi -Lagɔɲwɔ -zɛoo, ɔ 'nɪ ɔ -yɔlanɛda -mi. Nu, 'wɔtɔtɔve -dlɔɔɔ 'gbu -Lagɔ yia aun la. ¹⁶ Nu, ama -Lagɔɲwɔ, sa a -yi we 'ji, a mneni a 'ka amaa 'lowli gbu 'wusaa? -Mɪ -Lagɔlowli, sa -in -yi we 'ji, -in mneni -in 'ka -na 'ɲwɔɔ gbu 'wusaa?

Sa a mia, 'in -Lagɔ yia aun la, a -tu 'sa

¹⁷ We 'bhu -mɪnɪ -bhlogbɔɔ 'wu, -kwɪkwɪ Jɛjitapɛ 'nyɛa -mɪ, -in nɔ we sɔlv, 'in sa -in mia, 'in -Lagɔ yia -mɪ la, -in -tu 'sa. Tite -we na slolua leglizɪ weee da weee, mu mia dɛ. ¹⁸ Nu, -in -ka knɪ 'wu -mɪ 'bhie -Lagɔ -ka -mɪ la, -in -tu -mɪ sɔlv, 'in -in 'nɪ knɪ 'wu -mɪ, -Lagɔ -ka -mɪ la, -in 'na plalɪ knɪ -nɪ. ¹⁹ -In 'ka knɪ plaoo, -in 'nɪ knɪ plaoo, -mɪ sɔlv 'nɪ gbu yabhlogbɔɔ. Nu, -we nania 'yli, mu -wa nu, -in zu -Lagɔ titee 'nɔɲwɛ. ²⁰ We -mɪ nu, -ɔ -ka -mɪ, sa ɔ mia 'bhie -Lagɔ yia ɔ la, ɔ -tu we sɔlv. ²¹ -Lagɔ 'kaa -mɪ la -in mɪ gaylo nyaa? -In 'na sumanɪ dli -mɪ sɔlv 'gbu -nɪ. We -ka nu, -in mneni -in 'ka gaylo -flii 'tla, -in nu we lɛ. ²² Nu, gaylo -ɔ Nyumaa -Kanyɔ laa, ɔ mɪ nyumɛ -ɔ Nyumaa -Kanyɔ zitia 'wu nya. 'Sa -bhloo 'dɛ nyumɛ -ɔ mia ɔ 'dɛ -yla Nyumaa -Kanyɔ laa, -mɔɔ mia Klisu gaylo nya. ²³ Nu, -vale 'kadu nya -Lagɔ zitia aun 'wu. A 'na -zɛli nyumaa galɪ -nɪ. ²⁴ Bheliaun, -ɔ -ka -mɪ sa ɔ mia, 'in -Lagɔ yia ɔ la, ɔ -tu we sɔlv -Lagɔ 'yu.

-Wa 'nia 'ɲwɔ -yɔ 'lowlia -kaa gbu

²⁵ Nu, -wa 'nia -slɔ 'ɲwɔ -yɔ 'lowlia -ka, Nyumaa -Kanyɔ 'nɪ 'mɪ -yla gbu yabhlogbɔɔ gba -maa daa. Nu, na 'dɛɛ 'wlukuvn -gbu na gbaa da, Nyumaa -Kanyɔ ka 'mɪ ɔ nyazɪdli nya nyumɛ wa dia dli 'wu -zɛli. ²⁶ Nu, deslɛɛn bhlaa -yɔkalɛɛ 'gbu, -we na pupalia 'wlukuvn la mu nɪ: nyumɛ -ɔ -ka -mɪ, sa ɔ mia ɔ -tu 'sa, mu nania 'yli. ²⁷ 'Lee -in ka 'ɲwɔɔ? -In 'na -salɪ ɔ kwɛɛ -nɪ. -In 'nɪ 'ɲwɔ -ka, -in 'na kwali 'ɲwɔ -nɪ. ²⁸ 'In -in -ka 'ɲwɔ kwa, -in 'nɪ gbɔnyuu lɛnu, 'in 'yieslɔɲwɔ -ka ylikwɔ, ɔ 'nɪ gbɔnyuu lɛnu. -Wa

kwukwalia, stasie wa yia wa 'pipee 'wu, we 'gbu in 'yibha yaa in 'ka we ain gwevlali.

²⁹Bheliian, -we in 'yibhaa in 'ka gba mu nu: nu, bhla -tu 'wu -se. We 'bhu -zeen 'wu, nyuma -wa kaa 'hwni, wa nu nee wa 'ni 'hwni -ka. ³⁰Nu, -wa mia wida, wa nu nee wa 'ni wida -mi, -wa mia 'muna lida, wa nu nee wa 'ni 'muna 'wu -mi. 'In -wa zaa -li, wa nu nee -we wa zaa, we 'ni wa -nu. ³¹Nu, -wa mia zuzonu 'yida dudu -mini -gu, wa nu nee wa 'ni zuzonu 'yida -mi. Nu, wee dudu -mini, sa we mia de, 'plia we yia.

³²Nu, in 'ni 'yibha amiaa dli sumani. -o 'ni 'hwno kwa, mo kpaa Nyumaa -Kanyoo gbu -kli, 'in sa o 'kaa nu o 'ka Nyumaa -Kanyo dudunamani, 'in o talia we yoo da. ³³⁻³⁴Nu, -o -ka 'hwno -ka, dudu -gusu gbu -moo kpaa -kli. 'In sa o 'kaa nu o 'ka o 'hwno dudunamani, 'in o talia we 'yoo da. Sanee 'sa o mia dlilida wee gbu 'so nyidi.

'Sa -bhloo 'de hwno 'nia yli -mi -yo 'yieslohwno 'nia yli -mi kpaa Nyumaa -Kanyoo gbu -kli. Nu, o 'yibha o 'ka Nyumaa -Kanyoo -nu nya -tu, o kuu lenugbu -yo o 'wlukuun lapupalie weee 'wu. 'In 'hwno -o -ka yli -mi, dudu -gusu gbu -moo kpaa -kli, 'in sa o 'kaa nu, o 'ka o 'lowli dudunamani, 'in o talia we 'yoo da. ³⁵Nu, -we na gbaa da ain -yla, amiaa 'dee zuzonu gbu -wa, we 'ni amiaa 'yoo -kulue. In 'yibha nu, -we mia tiklu a nu we le Nyumaa -Kanyoo 'debhlogboo -yolanenie nya.

³⁶-A yla -slu gbu 'so -mini. We tianu nu: nu, bhoyi so gbaa wa 'ka kwukwali wa mia wuda, 'in nyimesloyuu dli 'wonyini gbu -ka o hwela -zili tenyii ni, o dli -ka gba nu, o nu o bhoyi -yla gbonyuu le, -zugba wa kwukwali, sa o 'yibhaa. Nu, we nani 'yli, o 'ni gbonyuu lenu. ³⁷'In we -ka nyimesloyuu de gba o 'nia -slu 'hwno kwa, we 'ni -gla nya, 'in o -ka mneni o 'ka o dli lakpa, o -ka o 'de nya gba 'piein nu, o -yo o bhoyi 'nia -budu 'wudi, gbuzonu o nua le. ³⁸We

-ka 'sa -mi, -o -ka o bhoyi kwa, gbuẓoṅu o nua ɛ. 'In -o 'ni 'ɲwɔṅ kwa, gbuẓoṅu -moo nu 'yaa ɛ bhabha.

-Dugbanɲwɔnu gbu

³⁹ Da 'ɲwɔṅ 'lowli -gaa -slɔ 'yliyɔ, o -tu o -yɔ 'kɔmɔ. 'In we -ka nu, o 'lowli ka tɩ, -o o 'ɲwɔṅ -ka 'yibha o kwa o. Nu, we -ze -Lagɔnyumɛ. ⁴⁰ Nu, nanɔ dɩ zɔ, sa o mia, o -ka we sɔɔ -tu, 'mɔna 'wɔ o yia -tua. 'In -amɩ 'ya, in dɩ we dɩ 'wɔ nu, -Lagoo Zuzu mɩ 'mɩ 'wɔ.

8

-Zila -bubɔnumɛɛ -gu gbu

¹ Nu, -a yla -slɛɛn -zila -bubɔnumɛɛ -gu gbu.

-We a gbaa, gbuẓoṅu -wa: «Nu, -a 'dɛ weɛ -yi -lu.» 'In weɛ -luyilo mia, 'dɛɛ 'ylimanɛ we palia nyumɛ. 'In zɛkɩkalɛ mia, mɔ ylimanɩ dɩzɔzɔɛ -gɔwɔla. ² Nu, nyumɛ -o -ka o 'dɛ 'wlukɔɔn -dɩ, o -yi -lu yabhlo, sa o mnenia o 'ka yaa we yibheli, o 'ni -slɔ 'sa we -yi. ³ Nu, -o -ka -Lagoo zɛkali, -Lagoo -yi -moo.

⁴ Lee -a mneni -a 'ka -zila -bubɔnumɛ lɩi? -A -yi we 'ji nu, yoyolagɔnya 'ni -lu yabhlogbɔɔ nya -mɩ dɩdɩgɔ, 'in -Lagoo -bhlogbɔɔ.

⁵ Nu, gbuẓoṅu -wa, nyuma tɔɔba nɛɛ -lagɔnya mɩ yalɩ -yɔ -seli dɩdɩ -gu. 'In wa dɩ we dɩ 'wɔ nu, -lagoo -zu 'wɔ, 'in nyumaa -cian -zu 'wɔ. ⁶ Nu, we -ka -amɩaa -nu, -Lagoo -bhlogbɔɔ, mɔ -wa Dide, mɔ -laa -lu weɛ la, mɔ -yla -a mia. 'In Nyumaa -Kanyo -bhlogbɔɔ: mɔ -wa -Zezu Klisi. O 'gbu -lu weɛ mia la, 'in o 'gbu -amɩa mɩ 'yaa la.

⁷ 'In nyuma weɛ 'ni gbuẓoṅu -mɩni -yi. Nu, tɔɔba ka weɛ yoyolagoo -yɔlayibheli bhabhaa 'gbu, -slɛɛn 'ya, 'in wa lia weɛ -zila -bubɔnumɛ, nɛɛ yoyolagoo bubɔnumɛ. Wa dɩ 'ni late, 'in wa gbaa wa 'dɛɛ daa nu, weɛ numɛ ka wa pɔɩn -plali. ⁸ 'In we 'ni nu, lililu 'ka -aun -Lagoo -yɔlanyneni: -a

'nı we li -a 'na 'ka -lu yabhlogbɔɔ 'wɔbɔ, 'ın -a -ka we lioo, we 'na 'ka -ain -lu yabhlogbɔɔ 'nyɛ.

⁹ Nu, a zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ, amiaa 'dɛ -yla -tɔtɔee lɛnɔgbɔ yi -wa ka dli 'nia 'wɔtɛ labhli. ¹⁰ Nu, -mı -yia gbɔzɔnɔ, we -ka nu, nyumɛ ka dli 'nia 'wɔtɛ, ɔ -ka -mı 'yɪ lida yoyolagɔɔ bɔbɔbudu zɔ, 'lee, ɔ 'nia dli 'tɛmania yi, 'ın ɔ 'ka wee yoyolagɔɔ bɔbɔnɔmɛ lii? ¹¹ Nu, -na gbɔzɔnɔ yiloo 'gbɔ, -Lagɔbheli -ɔ ka dli 'nia 'wɔtɛ, -ɔ ka 'gbɔ Klisı yia tli, sanɛɛ 'sa ɔ yia ɔ 'dɛ mnɔnɔ! ¹² 'In a -ka 'sa -Lagɔbhelia gbɔnyuu 'wluo nɔ, a -ka wa dli 'nia 'wɔtɛ lɛnɔ, -zugba Klisı 'dɛbhie -gbolu -yla a nɔa gbɔnyuu lɛ.

¹³ We 'dɛɛ 'gbɔ, wee lililu -mını 'ka na -Lagɔbheli mnɔnɔ nı, -zugba ın 'nia 'maslɛn -zila -bɔbɔnɔmɛ lia yi, ın yi na bheli mnɔnɔ.

9

-We ka 'klv -Zezuu *tietienyɔ kaa, we -yɔ -we ɔ 'kaa lɛnɔ

¹ 'Lee, ın 'nı na 'dɛ -yla -mı? In 'nı -Zezuu tietienyɔɔ? In 'nı -amiaa -Kanyɔ -Zezu 'yɪ? 'In Nyımaa -Kanyɔɔ lubho ın nɔa, a 'nı we yaa? ² We -ka nu, nyuma tɔlvaa -gbɛ, ın 'nı -Zezuu tietienyɔ nya -mı, amiaa -gbɛ, ın mı we nya -kpɔ. Nu, a mı Nyımaa -Kanyɔ 'wɔɔ 'gbɔ, amiaa dɛ slɔlua nı, ın mı Nyımaa -Kanyɔɔ tietienyɔ nya.

³ Nu, wa -ka 'mı gbɔ 'wludı, sa na saa na 'dɛ gbɔ 'wlu, mɔ nı: ⁴ 'Lee, -a 'nı we 'klv -ka, -a 'ka li, 'ın -a 'ka 'ma -amiaa lubhoo 'gbɔɔ? ⁵ Sa -Zezuu tietienya tɔlvaa, Nyımaa -Kanyɔɔ bhelia -yɔ *Sefası 'bhua -Lagɔɔwɔnɔ 'wɔ, -amia 'nı we 'klv -ka, -a 'ka -Lagɔɔwɔnɔ 'wɔbhı, -a -yɔ ɔ 'ka mnu? ⁶ Yaayu, -amı -yɔ Banabası -bhlo 'kaa lubho nɔ 'bhie, -a 'ka -amıanɔɔ 'pipee 'yɪ yɪ? ⁷ 'Lee, a ka -slɔ 'nɔ nı, nyumɛ ka 'slɔja pla, 'ın ɔ yia ɔ 'dɛ 'pɛnı yɪ? Nyumɛ faa *-dlɔsu, ɔɔ li we 'bhuee? 'In 'nɔɔluu zɔa yabhlo 'yliyɔzɔnyɔɔ 'ma 'nɔɔluu nyıtınyuu?

⁸ 'Lee, nyımaa lenvgbuu sɔlv -bhloo 'dɛ na gbaa gbu yi?
*Moizu tite 'nı wee gbu -bhloo 'dɛ gbada -mı? ⁹ Nu, we
mı wee tite 'wu cɛlıdɛ:

«'Bhli -ka 'mnɔ 'titlıda -mı,
a 'na gbuan -nı we ηwɛ -nı.»

'Lee, 'bhlinyaa 'gbv -Lagɔ bhaliya yi? ¹⁰ 'Lee, -amıaa 'gbv ɔ
yia sa wɛlı -mını gba yi? Cın, -amıaa 'gbv wee wɛlı mıa
cɛlıda. Nu, -ɔ -ka 'mnɔ 'pa, ɔ dı we dlı 'wu nu, ɔ -nv ɔ yia
'yia. 'ın -ɔ -ka 'mnɔ -dıda -mı, ɔ dı we dlı 'wu nu, ɔ -nv ɔ yia
'yia, we 'nı mvv? ¹¹ -A ka an 'wu Zuzu 'Pupaa zuzɔnvnya
gbv. 'Lee, -a -ka an kwɛɛ amıaa dɔdɔvgbuu zuzɔnvnya 'yi,
gbv 'kadv mı yi? ¹² We -ka nu, nyuma tɔlvɛ ka we 'yıyı klv
an -gv, -amıaa nv we 'yıyı -klv 'nı -maa -nv 'wuzii?

-Amıa 'nı -mvv -yɔlayıbha. Nu, gbu weee -a slɔlvɛ 'wlu
zɔ la, -mvv yi 'wlv Klısu gbuzɔnv gbuu 'yoo -a kıkıalı. ¹³ A
'nı we 'ji -yi nu, -wa nva lubho *-Lagɔbudu 'kadv zɔ, -
Lagɔbudu 'kadv zɔ wa yia wanvv lılıluu? 'ın -wa nva -
Lagɔɔ bvbɔlvda lubho, -Lagɔɔ bvbɔlvda wa'a 'yi wanvv
lılıluu? ¹⁴ Nu, 'sa -bhloo 'dɛ Nyımaa -Kanyɔ palıa tite, nu,
-wa gbaa -Lagɔgbv, wa 'yi wanvv lılılu -Lagɔgbv gbagbıe
-yɔ.

¹⁵ Nu, -amı, -lı ka 'yıyı klv ın kaa, ın 'nı we 'yabhlogbɔɔ
-yɔlayıbha. 'ın ın 'nıa -lı ka 'yıyı klv ın kaaa 'gbv we cɛlı.
We nanı 'yılı ın 'ka tlı! -Mvv -zı nyıwɛ 'ka 'mı 'ηnı 'kadv
-mını -gv -sa. ¹⁶ Nu, ın 'nıa na 'dɛ 'ylimanı -Lagɔgbv
gbagbıe 'wu. -Gla -wa ın 'ka we gba. 'ın we -ka nu, ın
'nı wee -Lagɔgbv gba, gbonyuu mı na -nv nya! ¹⁷ We -
ka na dɛ -saa -bha wee lubho -mını, -zugba ın mnɛnı ın
'ka we 'pɛnıe 'yi. Nu, -gla nya -Lagɔ dıa 'mı wee lubho
'wluu 'gbv, bhe na nva we. ¹⁸ Nu, lɛɛ -lu -wa na 'pɛnıa?
-Lagɔgbv gbagbıe bhe -wa, 'ın -lı ka 'yıyı klv ın kaa, ın
'kaa 'yi -Lagɔgbv gbagbıe -yɔ, t'ın 'yibha we -yɔla.

¹⁹ In mı na 'de -yla, in 'nı nyımε yabhlogbɔɔɔ gaylo. 'In in yia na 'de nyuma weee gaylo 'wunu, in 'ka nyuma duun 'yi Klisu -nv nya. ²⁰ Nu, in -ka Zuifu nyidi -mi, 'in na nua na 'de Zuifu 'bhisa, 'in, in 'ka wa 'yi Klisu -nv nya. Na 'de'ε zu Moizu tite 'nuɲwe -gla nya, 'in in -ka -wa zua we 'nuɲwe nyidi -mi, 'in na nua na 'de wee titee 'nuɲwezonyo 'bhisa, 'in in 'ka wa 'yi Klisu -nv nya. ²¹ 'Sa -bhloo 'de, -wa 'nia Moizu tite -yi, in -ka wa nyidi -mi, 'in na nua na 'de -maa 'bhisa, 'in, in 'ka wa 'yi Klisu -nv nya. 'In -zugba, in -yi -Lagɔɔ tite, -we ka gbu -wa, Klisu tite na zu 'nuɲwe. ²² Nu, -wa ka dli 'nia 'wute, in -ka wa nyidi -mi, 'in na nua na 'de -ɔ ka dli 'nia 'wute 'bhisa, 'in in 'ka -maa 'yi. Na 'de na nua -lu weee 'wu, wa 'de weee -yla. 'In, in 'ka tɔlva gbu 'wusa sɔ weee lv. ²³ -Lagɔgbu 'gbu na nua gbu weee -mini ε, 'in in 'ka we zuzɔnu 'yi.

²⁴ A -yi we 'ji nu, -gwagwanya weee -ka -gwaa mni, -gwa wa 'de weee gwaa, 'in nyımε -bhlogbɔɔ bhua we 'kupu 'wu. Nu, amia -gwa 'ya 'sa, 'in a 'ka we 'kupu 'wubhu. ²⁵ -Gwagwanya -ka -gwagwie 'kpɪaa yi -luu tɔlva wa tia. We 'penie -we yia labhva wa 'ka we 'yu 'gbu, wa nua we ε. 'In 'penie we'e 'bhua la, -amia 'ka we 'yu 'gbu -a nua we ε. ²⁶ We -ka -ami, we 'gbu na zua -gwagwie 'yliyɔ, 'in in 'ka we 'wlulapalida nyini. 'In, in 'wlv -kwligonyo, i'in 'pa -kwli 'sa -mɔ bhe. ²⁷ Nu, na ku na palia 'klyie 'wu, 'in in mı we -kanyo nya. -Muv yi 'wlv nyuma tɔlva -yla in gba -Lagɔgbu 'bhie, -Lagɔ yi 'mi kwneε -sa.

10

**Izla*ɛlnyuma mia da beblεε wa gbuu 'wupalıgbu

¹ Bheliaun, in 'yibha a ligbe gbu -we ylia -amıaa dukpasti -wa -yo Moizi nɔa zlume. Yalıpupaa kpɔ yabhlo zua wa 'de weee 'yliyɔ, 'in wa 'de weee yia *gumunyu Zalv 'wudi. ² Wa -yo Moizi 'sɔ -bhlo, 'in wa yia wa 'de weee batizee yalıpupa

-yɔ gumunyu lu. ³ Lilitu -Lagɔ wlaa, mu -bhlo wa 'dɛ weee lia. ⁴ 'In 'nyu -Lagɔ wlaa, wa 'dɛ weee 'maa we. Nu, -Lagɔ -bazɛ mia wa yoo kwada, nyu bhva we 'wu, 'mu wa maa. Wee -bazɛ mia, Klisi -wa. ⁵ 'In wa nyidi nyumaa dumadu 'ni -Lagɔɔ dɔdɔnanɔ gbu lɛnu, we 'gbu, wa yia tli da bɛblɛɛ.

⁶ Nu, wee gbunya -mini, gbuu 'wupaligbu we -mia -amıaa -nu nya, -amıaa dli yi gbunyii 'wɔnyini wamıa 'bhisaa 'gbu. ⁷ A 'na -zɛli yoyolagɔɔ bubɔnya -ni, wa nyidi -nyumaa tɔlva 'bhisa -ni. 'In we mı cɛlida -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ:

«*Izlaɛlunyuma -dia la,

wa lia, 'in wa yia 'ma.

'Bhie, wa sɔa 'wu,

'in wa yia 'muna li kpukplahɛ nya.»

⁸ -A 'na tili -amıaa 'dɛ mutnıgbu -ni. Sa wa nyidi nyuma tɔlva nva, 'in nyumaa 'wlu gbu gbuu -zakpa glv -bhlo 'ya ta (23.000) yia tli 'yli -bhlogbɔɔ nya. ⁹ -A 'ni mnɛni -a 'ka Klisi layla, sa wa nyidi -nyuma tɔlva ylaa Klisi la, 'in tibhenya yia wa mu, wa yia tli. ¹⁰ A 'na 'ɲwunweni zɔ -ni. Sa wa nyidi -nyuma tɔlva nva, 'in tilitɛɛ 'anzi yia wa 'bha.

¹¹ Gbunyii -mini ylia wa, we 'ka gbuu 'wupaligbu -zɛ tɔlvaa -nu nya gbu -wa. We mı cɛlida, -amıa -wa -gaa 'yliyɔ, 'in dɔdɔv bhiabhla yia cıpa, we 'ka -amıa 'dızv.

¹² We 'gbu, -ɔ -ka we 'wlukuun lapɔpali nu, ɔ mı 'yiligbeda gege, ɔ zv ɔ 'dɛ 'yliyɔ, ɔ yi bhli. ¹³ Nu, laylagbu -we ylia aun, we ka nyuma yli 'cın. -Lagɔ'ɔ 'bhulu ɔ wɛlt -gu la, 'in ɔ 'na 'ka aun 'yitide laylagbu -zilia aun ɲwɛ la, we 'ka aun yli. 'In da laylagbu -ka aun ylia yi, 'in ɔ nyɛa aun 'tite a 'ka we zɔ 'yigbe, 'in ɔ nyɛa aun se a 'ka we kwɛɛ 'tla.

A zv amıaa 'dɛ 'yliyɔ yoyolagɔɔ bubuee gbɛgbɛin

¹⁴ We 'gbu, na 'talea -zɔnu, a vla yoyolagɔɔ bubue gwe!

¹⁵ Nu, gbyuilonya na tɔlva aun, 'in na gbaa da aun -yla gbu. -We na gbaa da aun -yla, amiaa 'de sɔsalɔ we 'wɔ. ¹⁶ -Lagɔ nyumaa 'nyulanɔwɔna -kɔpɔv 'gbu -a paa -Lagɔ fuo. -A -ka we nukpla nu 'mada -mɪ, we'e suslolu -a -yɔ Klisu 'pɔɔn 'wɔv? 'In 'floo -a didlɔ la, -a -ka we lida -mɪ, we'e suslolu -a -yɔ Klisu ku 'wɔv? ¹⁷ 'Floo -bhlogbɔɔ, 'in -amia -Lagɔnyuma -zu 'wɔ, 'in -a mɪa ku -bhlogbɔɔ nya. -We ka gbu -wa, 'floo -bhlogbɔɔ -a 'de weee lia.

¹⁸ A yla Izlaelnyuma, -wa lia -Lagɔ bubɔlvɔdaa numɛ, wa -yɔ -Lagɔ mɪ 'wɔsusloluda. ¹⁹ 'Lee, 'sa in 'yibhaa in 'ka gba nu, -zila -bubɔnumɛ mɪ -lu -zɔnv yabhlo nya yɪ? Yaayu, yoyolagɔ mɪ -lu -zɔnv yabhlo nya yɪ? ²⁰ -Innya! In nɛɛ aun -yla nu, -zila -we -wa 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ bubɔa, zuzu 'nyii -yla wa bubɔa we, we 'nɪ -Lagɔ -yla. 'In in 'nɪ 'yibha a -yɔ zuzu 'nyii -mɪ 'wɔsusloluda. ²¹ Nu, a 'nɪ mneni a 'ka Nyumaa -Kanyɔɔ 'kɔpɔ 'wɔ 'manɪa -mɪ, 'in a 'ka zuzu 'nyiii 'kɔpɔ 'wɔ 'manɪa mɪ. A 'nɪ mneni a 'ka Nyumaa -Kanyɔɔ lililu lida -mɪ, 'in a 'ka zuzu 'nyiii lililu lia mɪ. ²² 'Lee, -a 'yibha -a 'ka Nyumaa -Kanyɔɔ zenyidɪ 'wɔsɔlvɔ? Amia dlu nu, -amiaa lateɔ -zi ɔɔ?

A nu -lu weee lɛ -Lagɔ 'ɲnumnɪɛɛ 'gbu

²³ Nyuma tɔlva nɛɛ: «We se mɪ, -a 'ka -lu weee lɛnv». Cɔn, -lu weee lɛnvɛ 'nɪ 'sa 'ylinanɪ. «We se mɪ, -a 'ka -lu weee lɛnv», gbuzɔnv -wa, nu, -lu weee lɛnvɛ'e 'tɛmanɪ -Lagɔnyumaa dli la. ²⁴ Nu, nyumɛ 'na -talɪ ɔ 'dɛɛ zuzɔnv -bhloo da -nɪ. ɔ -talɪ nyuma -putuu -nvɔ da.

²⁵ Numɛ weee wa paa pɛlv lɔkɔ 'wɔ, a -ka we zɔ, a li we, amiaa dli 'na dli aun gbu 'wlu -nɪ. ²⁶ Nu, we mɪ cɛlvɔa -Lagɔɛbhe 'wɔɛ:

«Jɛɪɪtɛ kaa dɔdɔ -yɔ we -gv -lu weee.»

²⁷ Nyumɛ ɔ 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ, ɔ -ka aun la lililu -yɔ, a -ka we -yɔɲwɔnu, -we weee ɔ -ka aun 'nyɛ, a li we. Amiaa

dli 'na dli ain gbu 'wlu -ni. ²⁸ 'In nyume yabhlo -ka ain -yla gba, yoyolagoo bvbɔnume -wa ni, -ɔ gbaa we ain -yla, -moo klaa, dli klaa, wa 'gbu, a 'na lili we -ni. ²⁹ -We na gbaa da we 'ni amiaa dlu gbu, nu, nyume -putuu dlu gbu -wa.

'In in mi na 'de -yla, -we na nva le, lee -lu ka 'gbu nyume -putuu dli bhu we -yogbu 'wva? ³⁰ In -ka -Lago fuo 'pa lililu -we in mia lidaa 'gbu, lee -lu ka 'gbu wa 'ka 'mi 'ɲnisa wee lililu -we ka 'gbu in yia -Lago fuo 'paa 'gbua?

³¹ We 'gbu, a 'ka lioo, a 'ka 'maoo, a 'ka leo lee lenvoo, a nu we 'de weee le -Lagoo 'ɲnumniee 'gbu. ³² Nu, -wa -wa Zuifu, -wa 'nia Zuifu -yɔ -Lagonyuma, amiaa lenvgbu 'na mnɔnu wa 'yabhlogoo -ni. ³³ A nu 'mi 'bhisa: la na gva, gbu weee na nva le 'wu, 'in in 'ka nyuma weee dɔdɔnamani. l'in -tali na 'dee zɔzɔnu -bhloo da. Nyuma duuun zɔzɔnu da na talia, 'in wa 'ka gbu 'wobhu.

11

Sa-Lago 'yibhaa wa -mi leglizi 'wu

¹ A 'tideli 'mi, sa na 'de tidelia Klisi. ² Nu, -lu weee 'wu, a'a dlu 'mi 'wu, 'in -we weee in -slolua ain, -gu a nɔa we, we 'gbu na kwalia ain 'ɲni.

³ 'In in 'yibha a 'nu gbu -minu 'wu la: Klisi -wa nukpasuu -Kanyo, nukpasu -wa 'ɲwnoo -kanyo, 'in -Lago -wa Klisi -Kanyo. ⁴ Nu, nukpasu -ɔ -ka -Lago bhuhhoeda -mi, 'in -ɔ -ka -Lagogbu -falipada -mi, -zugba ɔ 'wlu mi 'wuwelida, ɔ -Kanyo Klisi ɔ 'bhalia zv. ⁵ Nu, 'ɲwno -ɔ -ka -Lago bhuhhoeda -mi, 'in -ɔ -ka -Lagogbu -falipada -mi, -zugba ɔ 'wlu 'ni 'wuwelida -mi, nukpasu -ɔ -wa ɔ -kanyo, 'mɔ ɔ 'bhalia zv. ɔ 'wlu sa 'ɲwno -ɔ ka 'nyi wa kpla. ⁶ We -ka nu, 'ɲwno yabhlo'o weli 'wlu 'wu, ɔ kpla ɔ 'nyi! 'In 'nyi -gudidie -yɔ 'nyi kplakplie -ka ɔ zv 'bhali, -zugba ɔ weli 'wlu 'wu. ⁷ Nukpasu'u weli 'wlu 'wu, ɔ mi -Lagoo 'wuwlu nya, 'in mɔ 'wu wa yia -Lagoo 'ɲnumnie -yɔ. 'In 'ɲwno 'wu

wa yia nukpasuu 'ɲnumnie -yɔ. ⁸⁻⁹ (Nu, -Lagɔ 'kaa nyuma lala: nukpasu 'nı 'ɲwɔ 'wɔtla, ɲwɔ 'tlaa nukpasu 'wɔ. 'In -Lagɔ 'nı nukpasu lala 'ɲwɔɔ 'gbɔ, 'ɲwɔɔ ɔ -laa la nukpasuu 'gbɔ.) ¹⁰ We 'dɛɛ 'gbɔ, 'ɲwɔɔ wɛli ɔ 'wlu 'wɔ, 'anzinyaa 'gbɔ. Mv slolu 'yaa we nu, ɔ ka -kanyɔ.

¹¹ 'Sa we mia, 'bhie, Nyumaa -Kanyɔ 'yu ɲwɔ gbalia nukpasu, 'in nukpasu gbalia 'ɲwɔɔ. ¹² Nu, sa 'ɲwɔɔ 'tlaa nukpasu 'wɔ, 'sa -bhloo 'dɛ 'ɲwɔɔ gwalia nukpasu, 'in -Lagɔɔ -gbe we 'dɛ weee bhva. ¹³ A sɪsalı -slɔ we 'wɔ amiaa 'dɛ nya: 'ɲwɔɔ -ka -Lagɔ bhubhoeda -mı, ɔ 'nı 'wlu 'wɔwɛli, 'lee we nanı 'ylii? ¹⁴ Nu, dudu -gɔɔ -lii 'debbie slolua we nu, nukpasu -ka tlulo nyi 'wlu -ka, zɔ -wa, we 'nı mvɔ? ¹⁵ Nu, 'ɲwɔɔ -ka tlulo nyi 'wlu -ka, ɔ 'ɲnikwalılu -wa. 'In -Lagɔ ka 'ɲwɔɔ tlulo nyi 'nyɛ ɔ 'wluu 'wɔwɛliılu nya.

¹⁶ 'In nyime ɔ -ka 'yibha ɔ 'ka 'ya gbɔ tɔlva -bha palı nı, nu, -amia 'nı -mvɔ bhlabhv, 'in -Lagɔɔ leglizinya 'nı 'ya -mvɔ bhlabhv.

Nyumaa -Kanyɔɔ 'sukwee gbɔ

¹⁷ Nu, gbɔnya in 'yia -yɔ, na yia da ain -yla lapalaa 'gbɔ, in 'nı mneni in 'ka ain 'ɲnikwalı. Nu, amiaa 'wlugbelie mia, we'e nu ain zuzɔɔv -yla lɛ, gbɔnyuu we nva ain -yla lɛ bhabha.

¹⁸ Tiada, wa nɛɛ 'mı -ylaɛ, a -ka 'wlugbeli, 'wɔdodoe mı ain nyıdı, 'in we mı 'mı dlu nu, wee gbɔ -mınu -zakpa -bhlo mı gbuzɔɔv nya. ¹⁹ (We mı nu, 'wɔdodoe -mı ain nyıdı, 'in -wa kpa -Lagɔgbɔ -kli, wa 'ka -maa yibheli.) ²⁰ 'In a -ka 'wlugbeli, we 'nı Nyumaa -Kanyɔɔ 'sukwee liliee gbɔ.

(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)

²¹ 'In a -ka 'wlugbeli 'sukwe gwe, ɔ -ka -mı kwe ɔ puloa la, 'in ɔ bhua ɔ 'dɛɛ 'sukwe 'wɔ, 'in ɔ lia we. ɲwɔ mı tɔlva 'bhada, -zugba tɔlva bhali -maa 'dɛ nu. ²² 'Lee, a 'nı

amıaa 'dɛɛ -budunya -ka a 'ka we zɔ lilii, 'ın a 'ka we zɔ nu 'manu? Yaayu, -Lagɔɔ leglizı a tlilia 'ylila yi? 'ın amıaa -Lagɔbhelia 'nıa -lu -ka, 'ma a 'yıbhaa a 'ka zɔ 'bhali yi? Sa a 'yıbha ın gba ain -yla? ın kwali ain 'ɣnu? -Cınyya, ın 'nı cı mneni ın 'ka ain 'ɣnikwali gbu -mını 'wv.

²³ Nu, -we Nyımaa -Kanyɔ -slolua 'mı, 'ın ın -slolua ain mu nı: sabɔ, da wa 'kaa Nyımaa -Kanyɔ -Zezu kpa, ɔ 'bhua 'floo 'wv, ²⁴ ɔ 'paa -Lagɔ fuo, ɔ yia wee 'floo ladıdı, 'ın ɔ nɛɛ: «-We mıa da, na ku -wa, 'mı ın wlaa amıaa 'gbv. A li wee 'floo -mını, 'ın a 'ka 'mı ligbeda -tv bhla weee nya.» ²⁵ Wa bhıa lilie, -Zezu yi 'yaa wa nu -kɔpv yoo 'nyɛ. 'ın ɔ nɛɛ: «Wee 'kɔpv -mını -wa -Lagɔ -yɔ nyıma 'sɔɔ *'wɔsuslolue -lolu, -we ka 'gbv na 'pıɔn yia jite. Bhla weee nya a -ka we nɔkpla nu 'mada -mı, a -tv 'mı ligbeda.» ²⁶ Nu, sa a lia 'floo -mını -bhlo, 'ın sa a maa 'kɔpv -mını nɔkpla nu -bhlo, -zugba Nyımaa -Kanyɔɔ tlıtlıgbv a mıa gbada tıklı, 'ın ɔ 'ka 'saa yi.

²⁷ We 'gbv, nyıme ɔ -ka Nyımaa -Kanyɔɔ 'floo li, 'ın ɔ -ka ɔ 'kɔpv -mını nɔkpla nu 'ma sa 'nyuu sa, -zugba ɔ 'dɛ ɔ dia Nyımaa -Kanyɔɔ -ku -yɔ ɔ 'pıɔn gbu 'wlv. ²⁸ Nu, ɔ -ka -mı, ɔ bhlı ɔ 'dɛɛ nɔnɔbhv 'yliyɔ la 'nanıv, 'bhie, ɔ 'ka 'floo -mını li, 'ın ɔ 'ka 'kɔpv -mını nɔkpla nu 'ma. ²⁹ Nu, nyɔɔ -ka 'floo -mını li, 'ın ɔ -ka 'kɔpv -mını nɔkpla nu 'ma, -zugba ɔ 'nı Nyımaa -Kanyɔɔ kuu gbu 'wɔsısalı sayı, ɔ 'dɛ ɔ dia gbu 'wlv. ³⁰ We 'gbv, guzɔnyaa -yɔ 'kukunya -zua ain glaa, 'ın nyıma duun yia tlı ain nyıdı. ³¹ -A -ka -amıaa 'dɛɛ nɔnɔbhv 'yliyɔlabhlı 'nanıv, -a 'nı mneni -a 'ka -Lagɔɔ nyımaa -yɔgbv 'wɔbhubhue ɣwe -bho. ³² Nu, Nyımaa -Kanyɔ -ka -amıaa -yɔgbv 'wɔbhuda -mı, 'ın ɔ -ka -ain gbvsloluda -mı nı, wa yi -ain -kaslv 'wɔpa dıdɔgv -nyıma nyaa gbu -wa.

³³ We 'gbv, na bheliaın, da a -ka 'wlvbeli a 'ka Nyımaa -Kanyɔɔ 'sukwe li, a wɔwlv. ³⁴ Nu, ɣwɔ -ka nyıme -mɔmɔ

'bhada -mı, ɔ li ɔ 'dɛɛ -buduŋwɛɛ, 'in a -ka 'wlugbeli a yi amıaa 'dɛ -Lagɔɔ nyımaa -yɔgbu 'wubhubhue -gu -lalu.

Da in -ka -mɔ amıaa -gbɛ nyini, 'bhie, in 'ka gbu pnunya -mını gba.

12

Zuzu 'Pupaa wlawlali

¹ -Slɛɛn, bheliian, -li Zuzu 'Pupa wlaa, in 'yibha a yibheli we sazɔnu sa. ² A -yi we 'ji nu, da a 'nia -slɔ -Lagɔ 'wu -mı, amıaa 'dɛ a tidea 'yi, yoyolagɔnya'a gbaa, we 'bilanɔnue nya. ³ We 'gbu, in nɛɛ aın -ylae: nyume -ɔ -ka -Lagɔɔ Zuzu 'wu -ka, ɔ 'nı mnɛni ɔ 'ka gbaɛ: «Mɛ kpa -Zezu», 'in nyume yabhlogbɔɔ 'nı mnɛni ɔ 'ka gbaɛ: «-Zezu mı Nyımaa -Kanyɔ nya!» 'mɔ ɔ 'nı Zuzu 'Pupa 'wu -ka.

⁴ -Lagɔɔ Zuzuu wlawlali -zu 'wu, 'in -Lagɔɔ Zuzu -bhlogbɔɔ wlaa we 'dɛ weee. ⁵ Nu, -Lagɔɔ libhoo 'yli -zu 'wu, 'in Jejitapɛ -bhlogbɔɔ, mɔ -yla -a nua we 'dɛ weee. ⁶ Nu, -Lagɔɔ libho -zu 'wu, 'in ɔɔ -Lagɔɔ 'dɛbhlogbɔɔ nua we 'dɛ weee lɛ nyuma weee 'wu.

⁷ -ɔ -ka -mı -Lagɔ ka ɔ wlawlalu -mɔɔ 'nye, -mɔɔ 'ka -Lagɔɔ Zuzuu 'tite -slolu. 'In -mɔv mı nyuma weee zuzɔnuv 'yiyulu nya. ⁸ Nu, -Lagɔɔ Zuzu nyɛa nyume yabhlo gbagbie gbuyiloo sɔlv, 'in ɔɔ Zuzu -bhloo dɛ nyɛa -gɔdv gbagbie, nyuma 'ka -Lagɔ yibheli. ⁹ 'In ɔɔ Zuzu -bhloo dɛ nyɛa nyume yabhlo dluzvze, mɔ -bhloo dɛ nyɛa -gɔdv guzunya a jipejipee se. ¹⁰ Nu, ɔɔ Zuzu nyɛa 'yabhlo gwedigbuv lɛnv se, mɔ nyɛa 'yabhlo -Lagɔgbuv -falıpapıee se, mɔ nye 'yaa 'yabhlo yoyozuzu -yɔ Zuzu 'Pupaa 'wusısalı se. 'In mɔ nyɛa 'yabhlo wɛlı -putunya a gbagba se, 'in mɔ nyɛa -gɔdv wee wɛlı -mını 'jigbagbiee se. ¹¹ Nu, ɔɔ Zuzu -bhloo dɛ nua we 'dɛ weee lɛ. 'In sa ɔ 'yibhaa, 'sa ɔ nyɛa nyuma -bhlo -bhlo -Lagɔɔ wlawlalu -bhlo -bhlo -bhlo.

Ku -bhlogbɔɔ 'lali duun

¹² Nu, nyimɛɛ ku -bhlogbɔɔ, 'in we 'lali duun. Wee 'lalinya -zu 'wu, 'in we nva ku -bhlogbɔɔ ɛ. 'Sa -bhloo 'dɛ Klisi mia. ¹³ Nu, Zuifu -yɔ -wa 'nia Zuifvoo, galɔ -yɔ nyuma -zɔnvoo, wa ka -a 'dɛ weee batizee Zuzu -bhlogbɔɔ nya, 'in -a 'ka ku -bhlogbɔɔ -zɛ. -Lagɔ ka ɔɔ Zuzu -a 'dɛ weee yeli.

¹⁴ 'In we 'ni 'lali -bhlogbɔɔ ku ka, nu, we 'lali -zu 'wu. ¹⁵ Bhv -ka yaa gba: «Nu, in 'ni sɔ, we 'gbv, in 'ni kuu -nv nya -mi», -muv 'gbv we 'nia kuu 'lali yi? ¹⁶ 'In yukwli -ka yaa gba: «Nu, in 'ni 'yliya, we 'gbv, in 'ni kuu -nv nya -mi», -muv 'gbv we 'nia kuu 'lali yi? ¹⁷ Ku -kpabhie -ka yaa 'yliyaa 'dekpuɔ nya -mi, sa we 'ka 'nva? 'In we -ka yaa yukwlii 'dekpuɔ nya -mi, sa we 'ka ɲɛ 'nva? ¹⁸ 'In sa -Lagɔ 'yibhaa, 'sa ɔ zva kuu 'lali we -yɔ -bhlo -bhlo. ¹⁹ We -ka yaa nu, we 'dɛ weee mi 'lali yabhlogbɔɔ nya, -zugba da kuu -kpabhie mia? ²⁰ Nu, kuu 'lali -zu 'wu, 'in ku -bhlogbɔɔ.

²¹ Nu, 'yliya 'ni mnɛni we 'ka gba sɔ -ylɛ: «In 'ni -na gbu -ka!» 'In 'wlu 'ni mnɛni we 'ka gba bhunya -ylɛ: «In 'ni amiaa gbu -ka!» ²² Kuu 'lalinya -a yia -yɔ nu, we yɔlv 'wu, we gbu -sua 'wu bhabha kuu -nv nya. ²³ 'In kuu 'lalinya -a yia -yɔ nu, we 'ni 'nuɲwɛ -zv sa -mi, 'mv -amia zva 'nuɲwɛ bhabha. 'In kuu danya wa'a 'yia -yɔ, -muv -amia zva sazɔnv sa. ²⁴ Nu, kuu 'lalinya wa yia -yɔ, -muv sazɔnv saa zuzve 'ni gbu 'wu -ka. Nu, -Lagɔ ka ku lɛnv 'lalinyaa 'ylijjlie nya, 'in we 'lalinya 'nia 'nuɲwɛ -zv sa -mi, ɔ yia we 'nuɲwɛzuzve 'kadv 'nyɛ. ²⁵ Nu, we -ka 'sa -mi, 'wudodoe 'ni kuu 'lalinya nyidi -mi. 'In zvlv wee 'lali zvlva 'nanvv. ²⁶ Nu, kuu 'lali yabhlo -ka siada -mi, we 'dɛ weee sia dabudu, 'in wa -ka 'lali yabhlo 'ɲnikwali, we 'dɛ weee -yɔ we lia 'mvna dabudu.

²⁷ Nu, amia, Klisu ku a -mia. 'In wee kuu 'lali a -mia -bhlo -bhlo. ²⁸ Nu, leglizɔ 'wu sanɛɛ 'sa -Lagɔ palta nyuma la: tiada, -Zezuu tietienya ɔ palta la, we 'sɔnv nya ɔ palta

*-Lagօgbuu -falıpanya la, we tanu nya օ palia -Lagօgbuu -slolunya la. -Muu 'bigu gwedıgbuu lenunya, 'bhie guzunya jıpenya -yօ nyumaa 'wusanya, we -yօ nyumaa 'yugalunya. 'In nyuma -wa gbaa welı -putunya wa 'nia -yi, օ yi 'yaa -maa lapalı. ²⁹ Nu, wa 'de weee 'nı -Zezuu tietienya, wa 'de weee 'nı -Lagօgbuu -falıpanya, wa 'de weee 'nı -Lagօgbuu -slolunya, wa 'de weee 'nı gwedıgbuu lenunya! ³⁰ Wa 'de weee 'nı guzunya jıpenya, wa 'de weee 'nı welı -putunya wa 'nia -yii gbagbanya, 'ın wa 'de weee 'nı wee welınya -minu 'jıgbanya!

³¹ 'In, -Lagօ wlawlali 'ylia -we -zia -bha 'wu, amıaa dlı nyni we 'wu.

Nu, -slօen, 'yloogblu nania 'yli -we -zia -bha 'wu, 'mu na yia an 'kluslolua.

13

Zekalıdlı

¹ 'In, in -ka mneni in 'ka nyumaa welı gba, 'ın 'debhie in 'ka 'anzınyaa welı gba, in 'nı nyumaa zekalı nı, -zugba in 'wı sa nete wa mıa bhlıda 'tıteε, we welı -yօ -lılı gbօօn welı.

² 'In, in mneni in 'ka -Lagօgbuu -falı 'pa, in mneni in 'ka zızelu weee yıbheli, 'ın, in 'ka we 'de weee 'wılanu, in mneni in 'ka dlı 'kadı zı, -we 'kaa -gօgօ 'kadı dawılasalı, 'ın, in 'nı nyumaa zekalı, -zugba in 'nı -lu yabhlogbօօ nya -mı. ³ In -ka mneni in 'ka na zızօnu weee ıwօbhanya 'wıladlılı, 'ın in 'ka na ku wla wa 'ka we sıeoo, in 'nı nyumaa zekalı, -zugba in 'na 'ka -lu yabhlogbօօ we 'wu 'yi.

⁴ -օ -ka zekalıdlı -ka, օ dlıtıe, zızօnu օ nva ıε, օ dlu nyni nyumaa -lu 'wu zenı sa, օ'օ -slolu օ 'de, 'ın օ'օ 'ylımanı օ 'de. ⁵ -օ -ka zekalıdlı -ka, օ'օ nu zıbhalı gbu ıε, օ'օ -talı օ 'debhlogbօօ zızօnu da, օ'օ 'pa 'ce, օ'օ dılı nyımeε gbegbeın gbu dlu la. ⁶ -օ -ka zekalıdlı -ka, -we 'nia -mı

tıku, ɔ'ɔ li we 'mɔna, nu, gbuzɔnu gbuv 'mɔna ɔ lia. ⁷ Ɖ -ka zekalɪdlı -ka, nyumaa -yɔgbu ɔ tia 'wu, gbu weee ɔ zua dli -gu, gbu weee ɔ dia dli 'wu, 'in ɔ slɔlva gbu weee 'wlu zɔ la.

⁸ Zekalɪdlı 'na 'ka cı labhıa, -Lagɔgbuv -falıpapıe yia labhva, weli -putunyaa gbagbıe yia 'yiligbea, 'in -luyilo 'ka labhu. ⁹ Nu, -amıaa -luyilo 'nı gbada -mı, 'in -amıaa -Lagɔgbuv -falıpapıe 'nı gbada -mı. ¹⁰ Nu, 'yli -we ka zlı -we mia gbada -ka yi, -we 'nıa gbada -mı, 'in -muv bhva la.

¹¹ Nu, da in mia zlme 'yısɔkpıle nya, 'yısɔkpıle 'bhısa na gbaa, 'yısɔkpıle 'bhısa na pupalıa 'wlukuvn la, 'yısɔkpıle 'bhısa na sısala gbu 'wu. 'In da in -zɛa 'yigweladolunyɔ, in yia 'yısɔkpıleɛ lɛnvgbu 'bıbhı. ¹² Nu, -zɛɛn, -li -a 'yia -yɔ 'wluluu, we 'wlv sa 'yiliglabhu -vligni 'wu -a yi we -yɔ. 'In -yɔ -a yia 'yılıa kpɛɛn kpɛɛn wee 'yli nya. Nu, -zɛɛn, na -luyilo 'nı gbada -mı, 'in wee 'yli nya -Lagɔ na yia yıbhelia kpɛɛn kpɛɛn, sa ɔ 'dɛ -yia 'mı, 'sa.

¹³ -Slɛɛn, wee -li ta -munı mı la: dlızuvıe, dlıwodıdıe, zekalɪdlı. 'In wee -li weee -munı glaa, -we 'yılıa, mu -wa zekalɪdlı.

14

Zuzu 'Pupaa wlawlali

¹ A -tali nyumaa zekalɪdlı da tia. Amıaa dli nyini 'ya Zuzu 'Pupaa wlawlali 'wu. 'In -we amıaa dli 'kaa 'wunyni bhabha mu -wa -Lagɔgbuv -falıpapıe. ² Nu, weli -putu wa 'nıa -yi, nyıme -ɔ -ka we gba, ɔ 'nıa nyuma -yla gbu gba, -Lagɔ -yla ɔ gbaa gbu. -We ka gbu -wa, nyıme yabhlogbɔɔ'ɔ 'nu we 'wɔla. -Lagɔɔ Zuzu 'tıtɛ nya ɔ gbaa gbuzɔnunya mıa zızeda.

³ Nu, -ɔ paa -Lagɔgbuv -fali, nyuma -yla ɔ paa we, 'in ɔ 'ka wa dlızuvıe -gupalı, ɔ 'ka wa 'kvaylıpa, ɔ 'ka wa dli -belv -yɔpalı. ⁴ Ɖ gbaa weli -putunya, ɔ 'dɛɛ dlızuvıe ɔ palıa -gu,

'in -ɔ paa -Lagɔgbuu -fali, leglizɪ weee dɪzɔzve -mɔɔ palia -gu.

⁵ In 'yibha nu, a 'dɛ weee gba wɛli -putunya, 'in -we in 'yibhaa 'ya bhabha mu -wa nu, a 'pa -Lagɔgbuu -fali. Nu, -ɔ paa -Lagɔgbuu -fali, ɔ 'yli ɔ -zi -ɔ gbaa wɛli -putunya. 'Mu nyumɛ yabhlo -ka mnɛni ɔ 'ka wɛli -putunya ɔ gbaaa 'ji gba, -muv 'kaa leglizɪ weee dɪzɔzve -gɔpali. ⁶ 'In -slɛɛn bheliain, in -ka yaa amɪaa -gbɛ yi, 'in in 'ka aun -yla wɛli -putunya gba, 'in -lu -Lagɔ -slolua 'mi 'klu, we yi -luyiloo, -Lagɔgbuu -falɪpapɪeoo, we -yɔ -Lagɔgbuu slolueoo, in 'ni aun -yla we gba, zɔzɔnv -mumv in nv aun -yla lɛa? ⁷ -A 'pa -slɔ lɔvbhlɪlɪ dli -gu, sa lɛglɛ -yɔ -pete 'bhisa: we -ka we wɛli 'ni -yɔvbhɔbhlɪda -mi -bhlo -bhlo, we -ka bhlɪda -mi, sa wa 'ka we bhlibhliwɛli 'wɔsɪsalɪda 'ya? ⁸ We -ka nu, tvɔ lɛglɛ 'ni gba 'nanv, nyɔɔ 'ka lamnazi, 'in ɔ 'ka tv gva mɪa? ⁹ Nu, 'sa -bhlokpade we mɪa amɪaa -nv nya! A -ka wɛli -putunya gbada -mi, a 'ni we 'woyleli 'nanv wa 'ka we 'wulanv, -zugba amɪaa wɛlɪnya a mɪa kwnɛɛ 'pada. ¹⁰ Nu, wɛli 'yli -bhlo -bhlo -zu dɔdɔgv, 'in we 'yabhlogbɔɔ nyumɛ'ɛ 'nva 'wɔla, we 'ni -mi. ¹¹ Nu, wɛli -we i'in 'nva 'wɔla, nyumɛ -ɔ -ka we 'mi -yla gba, in mi lakpayu nya -mɔɔ -gbɛ, 'in -mɔɔ mɪa lakpayu nya na -gbɛ. ¹² 'Sa -bhlokpade we mɪa amɪaa -nv nya, amɪa -wa 'yibhaa -Lagɔɔ Zuzuu wlɔwlɔli, -we 'kaa leglizɪ dɪzɔzve -gɔpali ni, a -talɪ we da bhabha, 'in a 'ka we 'yi duun.

¹³ We 'gbv, nyumɛ -ɔ gbaa wɛli -putu, ɔ bhuhoe -Lagɔ, 'in ɔ 'ka we wɛli 'bhiti, wɛli -we wa nva 'wɔla, we 'wv. ¹⁴ Nu, in -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mi wɛli -putu 'wv, -zugba na dli mɪa -Lagɔ bhuhhoeda, 'in na 'ylimnee 'ni lubho yabhlogbɔɔ nuda -mi. ¹⁵ 'In sa in 'ka nva? 'In -Lagɔ na yia bhuhhoea na dli nya, 'in in 'ka 'ya ɔ bhuhhoe na 'ylimnee nya. -Lagɔlv na yia bhli na dli nya, 'in in 'ka 'ya we bhli na 'ylimnee nya. ¹⁶ -In -ka -Lagɔ fuo 'pa na dli -bhlogbɔɔ

nya, nyımε -kpua ɔ -dia -Lagɔnyuma nyidi la, ɔ 'ni -na -Lagɔɔ fuo -pa weli 'wulanv, 'lee, sa ɔ 'ka gba «*-Amen!» wee fuo -pa -weli -minu daa? ¹⁷ Gbuzɔnv -wa, -Lagɔ -na pa fuo 'nanvv, nu, we'e palı -na -libheyii dlızvzve -gv.

¹⁸ -Lagɔ na paa fuo, nu, weli -putunya na gbaa, in -zi a 'de weee 'wv. ¹⁹ Nu, -Lagɔnyuma -ka 'wlugbeli, in 'yibha in 'ka weli gɔ gbu gba weli wa nua 'wola, we 'wv, 'in in 'ka 'ya nyuma -putu gbu -slolu, -mvv nani 'yli -mvv -zi gbvv gɔ 'wlu glv 'sɔ 'wlu kugbua (10.000) gbagbie, weli -putunya 'wv.

²⁰ Nu, bheliaun, a 'na -zeli 'yısłɔkpilε amıaa lenvgbunya 'wv -nı. We -ka gbnyuuu lenv da, a -ze 'nyenyeyua. 'In amıaa lenvgbunya 'wv, a -ze 'yligweladolunya. ²¹ We mi celıda titee 'sebhe 'wvε:

«Jejitape nεε:

«Nyuma -wa gbaa weli -putunya,
wa gbeɣbeın na yia 'plııa,
'in in 'ka Izlaelnyuma -yla gbu gba.

'Lakpanyaa ɣwe nya na yia wa -yla gbu gbaa.

'In 'debhie wa 'nia 'mi yukwli pulva yi.» »

²² Nu, weli -putunyaa gbagbie mıa, gbvv 'yılslolue -wa, nyuma -wa 'nia -Lagɔ 'wv -mı -yla. We 'ni -lu yabhlogbɔɔ nya -mı -Lagɔnyuma 'yılıya 'wv. 'In -Lagɔgbvv -falıpaıe mıa, gbvv 'yılslolue -wa, -Lagɔnyuma -yla. We 'ni -lu yabhlogbɔɔ nya -mı nyuma -wa 'nia -Lagɔ 'wv -mı 'yılıya 'wv. ²³ Sabhısa, leglızı weee gbelia 'wlu, wa yia weli -putunya gbagbie bhli, -de nyuma -kpuaa, -de nyuma 'nia -Lagɔ 'wv -mı ma pla ain lvv, wa 'nia gbaa yi nu, -sabhe mı ain 'wluu? ²⁴ We -ka nu, a 'de weee mı -Lagɔgbvv -falıpada, -de nyımε 'nia -Lagɔ 'wv -mı mɔɔ, -de nyımε kpuaa, mɔ pla ain lvv, -we weee ɔ 'nva, we 'gbv ɔ yibhelia ɔ gbnyuu. 'In -we weee ɔ 'nva, mv yia ɔ -yɔgbv 'wvbhua. ²⁵ 'In -we weee mıa ɔ dlı zɔ zızeda, zlı 'klu we yia 'tlaa, 'in ɔ 'ka 'wlu lagbli,

ɔ 'ka -Lagɔ bubɔ, 'in ɔ 'ka gbaɛ: «Cun, -Lagɔ mi aun nyɪɪ gbuzɔnɔ sa.»

Leglizu lenusɔ

²⁶ Nu, bheliaun, sa -a 'ka we nva? Da a -ka 'wlugbeli, a -ka leglizu lenɔda -mi, amɪaa 'yabhlo mneni ɔ 'ka -Lagɔlvɔ bhli, 'in -gɔvɔ 'ka nyɪma -slolu, -li mia zizeda -gɔvɔ 'ka we 'bhlesa, 'yabhlo 'ka weli -putunya gba, 'in -gɔvɔ 'ka we 'ji gba, nu, -mɔv weee yia -Lagɔnyuma -yɔbɛa, 'in wa dɪɪzɔvɛ 'ka -gubho. ²⁷ 'In nyɪmɛ -ka weli -putunyaa gbagbie bhli, nu, nyuma 'sɔ, nyuma ta nɔ 'sa -bhlo -bhlo, 'in wɛlvɪnya wa gbaa nyɪmɛ yabhlo 'ka we 'ji gba. ²⁸ Nu, -we wa gbaa, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ -mɪ ɔ 'ka we 'ji gba, -zugba wa 'mu ŋwɛ leglizu -zejila 'wɔ. -ɔ -ka -mi, ɔ gba ɔ 'dɛɛ dli zɔ, ɔ 'dɛ -yla, we -yɔ -Lagɔ -yla. ²⁹ We -ka -Lagɔgbɔvɔ -falɪpanya, -de nyuma sɔɔ, -de nyuma taa, -maa gba, 'in -we wa gbaa, nyuma tɔlvɔ sisali we 'wɔ. ³⁰ 'In nyɪmɛ yabhlo -ka -bha -mi, -Lagɔ -ka ɔ gbu yabhlo 'kluslolu ɔ -ka we gbada -mi, -ɔ mia gbada tia -mɔɔ 'mu ŋwɛ. ³¹ A 'dɛ weee mneni a 'ka -Lagɔgbɔvɔ -fali 'pa 'bila -bhlo -bhlo, 'in we 'ka nyuma weee -slolu, 'in we 'ka wa dli -bɛlvɔ -yɔpali. ³² Nu, -wa paa -Lagɔgbɔvɔ -fali, wa -yi gbɔvɔ -falɪpapie kpa sa. ³³ Nu, -Lagɔ 'nɪ gbu bidi -bidi bidii lenɔ -Lagɔ, 'wɔvɔvɔ -dlɔɔɔ -Lagɔ -wa.

We 'gbu, sa wa nva we leglizu weee 'wɔ -Lagɔnyuma weee nyɪɪ, we -mi 'sa. ³⁴ Nu, leglizu -ka 'wlugbeli 'ŋwnɪ 'mu ŋwɛ, wa 'nɪ wa gbagbiee 'yoo 'nye. 'Sa Moizu tite gbaa, wa zɔ nɔkpasia 'nɔŋwɛ. ³⁵ 'In wa -ka 'yibha wa 'ka gbu yabhlo 'wɔlanɔ, wa 'yibha wa 'lowlia we la -budɔŋwɛɛ. 'ŋwnɔ 'ka leglizu -zejila 'wɔ weli 'wɔbhu ɔ 'ka gba, we 'nɪ 'ylinani.

³⁶ 'Lee, amɪa dli, amɪaa -gbe -Lagɔweli dɪɪa gwe yɪ? Yaayu, amɪaa 'dɛ -bhlogbɔɔɔ -gbe we nɪnya yɪ? ³⁷ We -ka, nyɪmɛ yabhlo ka we 'wlukvɔn lapɔpali nu, -Lagɔgbɔvɔ -falɪpanyɔ ɔ -mia nɪ, 'in Zuzu 'Pɔpaa wɔlvɔlvɔ nya ɔ nva

gbunya le ni, o yibheli we 'ji nu, -we na celia da ain 'wu, Jejitapee tite yabhlo -wa. ³⁸ 'In nyume -momo 'ni we 'woyibheli, -Lago 'ni ci -moo -yi: wa 'na pulu -moo yukwli -ni.

³⁹ We 'gbu, na bhelia, amiaa dli nyini -Lagobbu -falipapie 'wu bhabha. 'In a 'na -klolu nyuma -tolvaa weli -putunyaa gbagbie -ni. ⁴⁰ Nu, a nu we 'de weee le sazono sa, 'in we -mi 'ce 'ce.

15

Klisu tltlɪnya luv 'wʊsɔsʊe

¹ Bheliaun, -Lagobbu in gbaa ain -yla, a ŋwnua -yo, 'in a mi 'yaa -slɛn da -yolanɛda, we 'gbu na saa amiaa dli glu. ² Sa in gbaa wee -Lagobbu -muni ain -yla a -ka 'sa we -gu nɔ, 'in we puea ain, 'mu we 'ni -muvu, -zugba amiaa dlizuzue mia, bhe -wa.

³ Gbu -we wa -slolua na 'de, 'mu in -slolua ain tia, mu -wa nu: Klisi ka tli -amiaa gbonyuu 'gbu, sa -Lagosebhe gbaa zlume we, 'sa. ⁴ 'In wa faa o gbawla 'wu, we 'yli tanuu zli o yia tltlɪnya glaa 'wʊsɔ, sa -Lagosebhe gbaa zlume we, 'sa. ⁵ O -slolua o 'de *Sefasi 'klu, 'bhie, o yia o 'de o tietienya kugbua le 'so 'kluslolu. ⁶ -Muv 'bigu, -Lagobhelia -wa zia nyumaa 'wlu 'so glu gbu -gu, o yia wa 'klu 'tlali dabudu. Nu, wa duun -ga 'yliyɔ -slɔ, 'yabhlo -bhlo tia. ⁷ -Muv 'bigu, o yia *Zake 'klutlali, 'bhie, o yi 'yaa tietienya weee 'klutlali. ⁸ We bhialida, wa 'de weee nu 'bigu, o yi 'yaa -ami 'klutlali, -ami 'wlu 'yu -o ka gwalie 'tlali o 'nyaa.

⁹ Nu, -Zezuu tietienya glaa -ami -wa wa 'kienyile, in 'ni 'debhie -gbolu we 'klu -ka wa 'ka 'mi la -Zezuu *tietienyo, -we ka gbu -wa, in ka leglizɪ 'klyie 'wupalɪ. ¹⁰ 'In, sa in mia -zɛn da, -Lagoo 'nani nya in mi 'saa. 'In wee o 'nani o nua 'mi 'wu, we 'ni 'wutu bhe: -we ka gbu -wa, lubho in nua,

we -zi -Zezuu tietienya weee. We 'nı -amı nu wee lubho, -Lagɔɔ 'nanı sua 'mı, 'ın na nva we. ¹¹ Nu, we 'ka -amı -zεoo, we 'ka wamıa -zεoo, -Lagɔgbu -a mıa gbada, 'ın a njwnua -yɔ, mu mıa dε.

-Lagɔ yi 'yaa -amıa 'wɔbhua tɪtlɪnya glaa

¹² Nu, -Lagɔgbu -a gbaa da aun -yla, -a nεε aun -yla Klisı ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya glaa. 'In sa amıaa lɔ -nyuma -bhlo -bhlo 'ka gba tɪtlɪnya 'nı mneni wa 'ka tɪtlıe lɔ 'wɔsɔa? ¹³ We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlıe lɔ, -zugba Klisı 'nı tɪtlıe lɔ 'wɔsɔ. ¹⁴ We -ka nu, Klisı 'nı tɪtlıe lɔ 'wɔsɔ, -zugba -Lagɔgbu -a gbaa da aun -yla, gbv -kpva -wa. 'In amıaa dlızvze mı 'yaa gbv -kpva nya. ¹⁵ We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlıe lɔ 'pıeın nı, -zugba -Lagɔ -a zɔlva yo -yɔ. - We ka gbv -wa, -a ka gba nı, -Lagɔ ka Klisı 'wɔbhı tɪtlıe lɔ. 'In -zugba ɔ 'nı we lεnɔ. ¹⁶ We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlıe lɔ, -zugba Klisı 'nı tɪtlıe lɔ 'wɔsɔ. ¹⁷ We -ka nu, Klisı 'nı 'wɔsɔ tɪtlıe lɔ, amıaa dlızvze mı klo nya, -zugba a mı -slɔ mnɔda amıaa gbɔnyıi lɔ. ¹⁸ We -ka 'sa -mı, -wa weee tɪıa, -zugba wa mı Klisı 'wɔ, -maa ka mnɔ. ¹⁹ We -ka nu, dɔdɔ -mını -gɔv 'pıpee -bhlogbɔɔɔ 'gbv, -a dı Klisı dı 'wɔ, -zugba nyazınya -a -mıa bhabha nyuma weee nyıdı.

²⁰ Nu, Klisı ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya lɔ, gbɔzɔnɔ -wa. Klisı -sɔa 'wɔ tıa tɪtlɪnya glaa 'bhıe, tɪtlɪnya tɔlva 'kaa 'wɔsɔ tɪtlıe lɔ. ²¹ Nu, sa tɪtlıe yia la nyıme yabhloo gbεgbεın, 'sa -bhloo 'dε tɪtlɪnyaa 'wɔsɔsve tɪtlıe lɔ yia la nyıme yabhloo gbεgbεın. ²² Sa nyuma weee -wa nεa *-Adan -yɔ la, wa tɪıa, 'sa -bhloo 'dε nyuma weee -wa nεa Klisı -yɔ la, -maa yia 'yılıyɔgagıe 'yia. ²³ Nu, -ɔ -ka -mı ɔ ka ɔnɔv -galıda, Klisı -galıa nyuma weee 'yu, Klisı -sɔa 'wɔ tıa tɪtlıe lɔ. -Mɔv 'bıgv, -wa -wa Klisı -nɔ, zı ɔ yia yia, -maa yia tɪtlıe lɔ 'wɔsɔa ɔ 'bı tεın. ²⁴ -Mɔv 'bıgv, dɔdɔ yia labhva: zuzu 'nyuuu nyımaa -gugalıe klaa, we se klaa, we -yɔ we 'tıtε,

Klisi yia we 'de weee lasaa, 'in nyumaa 'wlulaplie o yia Dide -Lago yoo 'nyea. ²⁵ We mi nu, Klisi pili nyuma 'wlu la tiklu, 'in -Lago 'ka o tonyuma lu, 'in o 'ka wa o bhv zo laslulv. ²⁶ Nu, tonyumεε 'wubhlolunv -o -Lago 'kaa lasa, mv -wa tltlie. ²⁷ Nu, we mi celıda -Lagosebhe 'wve:

«-Lago ka o bhv zo -lu weee laslulv.»

'In -we mia tiklu, mv -wa nu, -Lago -o slulva Klisu bhv zo wee -lu weee la, -moo 'ni wee «-lu weee» glaa -mi. ²⁸ Nu, -Lago -ka Klisi zo -lu weee laslulv, 'in -Lago 'Yu -o -Lago slulva -lu weee zo la, 'in -moo slulva -moo 'de -Lago zo la. Sanεε 'sa -Lago yia -lu weee 'wlulaplia kpeen kpeen.

²⁹ Nu, nyuma -tolva gbaa wa batizee wa tltlunyaa 'bi 'wv, lee -lu wa 'ka we 'wv 'yia? We -ka nu, tltlinya'a -so 'wv tltlie lv gbuzonv sa, lee -lu ka 'gbv waa nyuma -manı gba wa batizee wa tltlunyaa 'bi 'wva?

³⁰ 'In -amia, lee -lu ka 'gbv -a palı -amıaa 'de 'ylv nyumε -bha -lu 'yu bhla weee nya? ³¹ Bheliaın, in mi tltlie 'yu 'ylv weee zlı. Na 'de na ylimania amıaa 'gbv -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi 'wv: we 'deε 'gbv na gba 'saa. ³² We -ka dudv -gvv -lii 'yiyıee 'gbv, in yi tv gv -fliinıma nya Efεzigbe nvkplε, lee -lu in 'ka we 'wv 'yia? We -ka nu, tltlinya'a -so 'wv tltlie lv, 'in -a gbaa nyuma tolva 'bhisae:

«-A li, -a 'ma, nu,
cızı tlia -a yia.»

³³ A zv amıaa 'de 'yliyö, nu, «'talea 'nyii kwaa nyumε gbonyuu lenve lv.» ³⁴ A yili amıaa 'de 'wv lv, sa we nania 'yli, 'sa. 'In a 'na nonv gbonyuu ε -ni. Nu, ain glaa nyuma tolva 'ni -Lago -yi. -We na gbaa da, amıaa zubhalıgbv -wa.

Ku -soa 'wv tltlie lv, sa we mia?

³⁵ 'In nyumε yabhlo yia layıbhaae: sa tltlinya 'ka 'wvso tltlie lva? 'In ku -mvmv wa 'ka -ka? ³⁶ -Gvwtvnyo, -in pvpalı -slö 'wlukvun la, -in 'ni we 'ji -yi nu, -lu -na glva, we ka tlı 'bhie, we mia. ³⁷ -Luu 'ya -kpva -na glva, -de

'mnɔyaa, -de gloglv -luu 'ya -putuu, mv -wa, we 'ni -we mia 'cin, 'mv -na glv. ³⁸ -Muv 'bigv, ku -we nanta -Lagɔ dɔdɔ, 'mv ɔ nyɛa gloglv -lu. 'In -luu 'ya -we -ka -mi -muv ka -muv 'dɛɛ ku. ³⁹ 'Yliyɔgalu weɛ 'ni yicɛ -bhlo -ka: nyuma ka -maa nɔv yicɛɛ sa, 'in nɔma kaa -muv nɔv yicɛɛ sa, 'zianya ka -muv nɔv yicɛɛ sa, 'in zibhinya kaa -muv nɔv yicɛɛ sa. ⁴⁰ Yalɪ -lii ku mi 'ya, 'in dɔdɔ -gv -lii ku mia. Yalɪ -lii 'ylinanɔ ka we 'dɛɛ sa, 'in dɔdɔ -gv -lii 'ylinanɔ ka -muv 'dɛɛ sa. ⁴¹ 'Ylɔv 'pɔpɔv mi we 'dɛɛ sa, 'cɔv lilie mi we 'dɛɛ sa, -zɛlv lilie mi we 'dɛɛ sa, 'in 'dɛbhie weɛ -zɛlv glaa we lilie zizli 'wɔ.

⁴² 'Sa -bhlokpade we mia tɪtlɪnyaa tɪtlie lɔv 'wɔsɔ gbɔ nya. Nyɔmɛ -ka tɪ wa -ka ɔ 'bhlu, zɛn ɔ zɛn, da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtlie lɔ, ɔ ku lolu 'nɪa 'masɛɛn tɪa yi. ⁴³ Wa -ka ɔ 'bhlu, ɔ 'ni -lu yabhlogbɔɔ. 'In da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtlie lɔ, 'ɲnumɪe 'kadɔ nya ɔ sɔa 'wɔ. Wa -ka ɔ 'bhlu, ɔ 'ni 'tɪtɛ yabhlogbɔɔ 'wɔ -ka. 'In da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtlie lɔ, 'tɪtɛ yea ɔ. ⁴⁴ Wa -ka ɔ 'bhlu, -zugba dɔdɔgv -nyɔmɛɛ ku wa 'bhlu, 'in ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtlie lɔ, Zuzu 'Pɔpa nyɛa ɔ 'yliyɔgagɪe. Dɔdɔgv -nyɔmɛɛ ku mi, 'in ku -we Zuzu 'Pɔpa nyɛa 'yliyɔgagɪe, -muv mi 'yaa. ⁴⁵ Nu, we mi cɛlɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ:

«Tɪa -nyɔmɛ -Adan -zɛa dɔdɔgvɔv 'yliyɔganyɔ».

'In -Adaan 'wɔbhloɔlunv -zɛa zuzu -we wlaa 'yliyɔgagɪe.

⁴⁶ Nu, we 'ni ku -we Zuzu 'Pɔpa 'nyɛa 'yliyɔgagɪe -muv yi tɪa, dɔdɔgvɔv 'yliyɔganyɔ yia tɪa, -muv 'bigv ku -we Zuzu 'Pɔpa 'nyɛa 'yliyɔgagɪe yia lɔgada. ⁴⁷ Nu, bla nya -Lagɔ nɔa tɪa -nyɔmɛ lɛ, 'in nyɔmɛɛ 'sɔnɔ mi, yalɪ -mɔɔ 'bhɔa.

⁴⁸ Dɔdɔgv -nyuma 'wɔv nyɔmɛ -Lagɔ nɔa lɛ bla nya mɔ, 'in yalɪnyuma 'wɔv nyɔmɛ ɔ 'bhɔa yalɪ mɔ. ⁴⁹ Sa -a -yɔ dɔdɔgv -nyɔmɛ ɔ -Lagɔ nɔa lɛ bla nya 'wɔwɔlɔa, 'sa -bhloɔ 'dɛ -a -yɔ nyɔmɛ ɔ 'bhɔa yalɪ yi 'yaa 'wɔwɔlɔa.

⁵⁰ Bheliian, -we na gbaa mv ni: nyɔmɛɛ dɔdɔgv -ku kaa yicɛ -yɔ 'pɪɔn 'wɔ, we 'ni mneni we 'ka -Lagɔɔ nyumaa

'wlulaplıe zɔ pla. 'In -we 'kaa tlı, we 'nı mneni we 'ka -we'e tlıaa 'bı li.

⁵¹ -Slɛɛn, zizelu yabhlo na yia aın -yla 'bhlesaa: -a 'dɛ weee 'nia tlıa yi, nı, -a 'dɛ weee ku wa yia 'bhitia. ⁵² Nu, lɛ we yia nva sa slvı, 'yli kapıe 'bhisa, 'wɔbhlolu -lɛglɛɛ gba zlı. Nu, wee lɛglɛ -ka gba, 'ın tlıtlınya sɔa 'wɔ tlıtlıe lı, -maa -putu'u tlı 'maslɛɛn, 'ın -amıa, -amıaa ku bhitia. ⁵³ We mı nı, ku -we 'kaa zɛn, we -zɛ ku -we 'na 'kaa zɛn, 'ın ku -we 'kaa tlı, we -zɛ ku -we 'na 'kaa tlı. ⁵⁴ Nu, ku -we 'kaa zɛn, we -ka ku -we 'na 'kaa zɛn -zɛ, 'ın ku -we 'kaa tlı, we -ka ku -we 'na 'kaa tlı -zɛ, -zugba -we -Lagɔsebhe gbaa we ka gba:

«Tlıue ka labhı,

'ın -Lagɔ ka tlıtlıe lu kpɛɛn kpɛɛn!»

⁵⁵ «'Oo tlıtlıe, da -na tıv lıue mııa?

'Oo tlıtlıe, da -na tı -gı kpɛɛ mııa?»

⁵⁶ Nu, tlıtlıee nı tı -gı kpɛɛ mıa, gbınyuu -wa, 'ın Moızu tıte mıa, mı -wa gbınyuuu 'tıte.

⁵⁷ Nu, -a 'pa -Lagɔ fuo, ɔ 'gbı -a yia tı lu, -amıaa -Kanyɔ -Zezu Klısı 'wı.

⁵⁸ We 'gbı, na bhelia -zɔnı, a 'tɛmanı 'wı, 'ın a 'yılıgbe gege, a 'ka Nyımaa -Kanyɔɔ lubho nı 'yılı weee nya, -guladolue nya. 'In a -yi we 'ji nı, Jeıtapɛɛ lubho -we a mıa nuda, we 'nia 'wıtıa yi bhe.

16

'Gwɛzi wa -saa wa 'ka *-Zeluzalɛmıv -Lagɔnyıma 'nyɛ

¹ 'Gwɛzi wa -saa wa 'kaa *-Zeluzalɛmıv -Lagɔnyıma 'nyɛ, we gbı na yia -slɛɛn da gbaa. Sa ın gbaa we -Galasııı leglızınya -yla, amıa nı 'ya 'sa we. ² Mı -wa nı, dıması weee nya, ɔ -ka -mı ɔ zı ɔ 'dɛɛ -gbɛ 'gwɛzi la, sa ɔ yia. Nu, wa 'na wılvı 'mı ın -ka nıni 'bhıe, wa 'ka we -sa -nı. ³ Da ın -ka amıaa -gbɛ nıni, nyıma a -saa -bha, 'ma na yia tıea

'sebhε nya kwεε amıaa wlawlalu nya -Zeluzalemv. ⁴ We -ka -mı nu, na 'dε -yɔ wa mni 'ya -mɔ ni, 'ın na -yɔ wa mnia.

-Li Pɔlv 'kaa lenu we gbu

⁵ ın -ka Masedvanı -dɔdv 'wɔdv 'bhie, na yia amıaa -gbe. (Nu, Masedvanı -dɔdv -gv na yia 'plııa.) ⁶ ın mneni ın 'ka amıaa -gbe -tv 'ylı sanıme, -de na yi amıaa -gbe tvv 'dεbhie, 'ın ɲwɔtlɔyibhla 'ka 'plı. 'Bhie, mɔ ın mıa mniıa, a 'ka -mɔ 'mı yoo kwa. ⁷ Nu, ın 'nı 'yibha, ın -ka 'plıda -mı, ın 'ka aın 'yı bhe, ın 'yibha ın 'ka amıaa -gbe ladılı 'ylı sanıme nya, -zugba -Lagɔ -ka we -yɔɲwnu.

⁸ We mı 'sa 'bhie, ın 'yibha ın 'ka -slɔ Efezıgbe nɔkple -tv tıklı, 'ın *Pantikɔtvv 'ylı 'ka nyini. ⁹ Nu, 'yoo ka 'mı -yla -kalı sɔ weee lv, ın 'ka lubho 'kadv nv. 'ın na tvnyuma -zu 'wv.

¹⁰ Timotee -ka amıaa -gbe nyini, a kpa ɔ 'nanvv, 'ın ɔ 'ka we 'jiyibheli aın nyıdı nu, a ka ɔ 'lakpasu kpa. Nu, Nyımaa -Kanyɔ libho ɔ nva -amı 'bhisa. ¹¹ Nu, nyıme yabhlogbɔɔ 'na tlili ɔ 'ylıla -nı. A -sa ɔ 'wv, a 'ka ɔ yoo kwa -dlɔɔ, 'ın ɔ 'ka na -gbe nyini, nu, ın mı ɔ wuda, ɔ -yɔ bhelia.

¹² Nu, we -ka -amıaa bheli Apolɔsv, ın ka ɔ 'dızv duun ɔ 'ka amıaa -gbe mni bhelia tɔlva nya, 'ın ɔ 'nı we -yɔɲwnu 'mnumnu, ɔ 'ka bhla -mni nya amıaa -gbe mni. Nu, da ɔ -ka bhla 'yı, -mɔ ɔ yia mnia.

'Dızwεlı -yɔ fusawεlı 'wɔbhıııunv

¹³ A zv amıaa 'dε 'yliyɔ, a zv dlı gege, a -ze dlıtelɔnya, a 'tεmanı la.

¹⁴ A nv gbu weee łε zεkalıdı nya.

¹⁵ Bhelian, gbu yabhlo na yıbhalı 'yaa aın. Amıaa 'dε -yi we 'ji nu, Sitefanası -yɔ ɔ -budıɲwεε -nyuma plaa -Lagɔ tia Akai -dɔdv -gv, 'ın wa yia wa 'dε nya -Lagɔlubhoo nınvve bhli, -Lagɔnyımaa zvzɔnvv 'gbv. ¹⁶ We 'gbv, nyıma mıa wa

'bhisa, a zu wa 'nuḡwe, 'in -wa -yɔ wa nua lubho -bhlo, a zu 'ya -maa 'nuḡwe.

¹⁷ Da Sitefanasi klaa, Fɔtunatusi klaa we -yɔ Akaikusı yia na -gbe, -muv ka 'mi 'muna 'wula, da a 'nia -bha -mi, -we in 'nia -ka, 'in wa yia 'mi we 'nye amıaa 'bigv. ¹⁸ Nu, wa ka na dli lapali, sa wa palia amıaa 'dɛɛ dli la, 'sa. A yibheli 'sasokpa -nyuma 'ḡnikwali saɛ.

¹⁹ Leglizunya mia -Azii -dudv -gv, wa nɛɛ, wa -sa ain fu. Akilası klaa, Plisili klaa, we -yɔ leglizı -we gbelia 'wlu wa -budu zɔ, wa nɛɛ, wa -sa ain fu bhabha Nyumaa -Kanyɔɔ 'ḡni nya. ²⁰ -Lagɔbhelia weee mia -seli, wa nɛɛ, wa -sa ain fu. A sısalı fu, 'in a gbıgbleli bhelia -yɔ bhɔlɔa 'bhisa.

²¹ Amıaa fısaweli -amı Pɔlv cɛlia na 'dɛɛ sɔ nya.

²² Nu, nyıme -ɔ Nyumaa -Kanyɔ 'ni dudv nani, me mi ɔ -nv nya. Malanata!*

²³ Nu, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu ḡwna ain 'nyu la. ²⁴ In -kali a 'dɛ weee zɛ -Zezu Klistı 'wv.

* 16:22 Malanataaji -wa «-Amıaa -Kanyɔ, -in yi!», alamuweli 'wv.

'Wɔsuslolue loluu 'ɛbɛ New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12 Mar 2019

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65